ДІА́НА
СВАТИ́Х АПО́СТОЛІВ

Πράξεις τῶν Ἀποστόλων

Переклад із грецької мови на українську
Блаженнішого Митрополита ІЛАРІОНА (Огієнка)

ОАГІОС ЛУКА

ДІА́ННА СВАТИ́Х АПО́СТОЛІВ

Πράξεις τῶν Ἀποστόλων

Передмо́ва.

Глава̀ а̑. (1)

Пе́ршу кни́гу я написа́в, о Тео́філе,
про все те, що Ісу́с від поча́тку
чини́в та навча́в,
2 аж до дня, коли́ че́рез Ду́ха
Свято́го пода́в Він нака́зи Апо́столам,
що їх ви́брав, і возні́сся.

3 А по му́ці Свої́й Він става́в пе́ред ни́ми
живи́й із засві́дченнями багатьма́,
і со́рок день їм з'явля́вся та про Бо́жеє
Ца́рство звіща́в.

4 А зібравшися з ними, Він звелів,
щоб вони не відходили з Єрусалиму,
а чекали обітниці Отчої,
„що про неї – *казав* – ви чули від Мене.

5 Іван бо водою христив, ви ж охрещені
будете Духом Святим через кілька тих
днів!”

А вони, зійшовшись, питали Його й
говорили: „Чи не часу цього відбудуєш Ти,
Господи, царство Ізраїлеві?”

6 А Він їм відказав:
„То не ваша справа знати час та добу,
що Отець положив у владі Своїй.
7 Та ви приймете силу, як Дух Святий злине
на вас, і Моїми ви свідками будете
в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії,
та аж до останнього краю землі.”

8 І, пророкши оце, як дивились вони,
Він угору вознісся став, а хмара
забрала Його сперед їхніх очей…

9 А коли́ вони́ пи́льно диви́лись на не́бо,
як Він віддаля́вся, то два мужі́ у бі́лій
оде́жі ось ста́ли при них,
10 та й сказа́ли: „Галіле́йські мужі́, —
чого́ стоїте́ й задивля́єтесь на не́бо?
Той Ісу́с, що возні́сся на не́бо від вас,
прии́йде так, як ба́чили ви, як ішо́в Він
на не́бо!”

11 Тоді́ вони́ поверну́лись до Єрусали́му з
гори́, що Оли́вною зве́ться,
і що знахо́диться бли́зько Єрусали́му,
на ві́ддаль доро́ги субо́тнього дня.

А прийшо́вши, увійшли́ вони́ в го́рницю,
де й перебува́ли: Петро́ та Іва́н, та Я́ків
та Андрі́й, Пили́п та Фома́, Варфоломі́й
та Матві́й, Я́ків Алфе́їв та Си́мон Зило́т,
та Ю́да Я́ковів.

12 Вони́ всі однодушно були́ на невпи́нній
моли́тві, із жінка́ми, і з Марі́єю,
ма́тір’ю Ісу́совою, та з брата́ми Його́.

Кінéць Ю́дин.

13 Ти́ми ж дня́ми Петро́ став посе́ре́д брати́в
– а наро́ду було́ поіме́нно до ста двадцяти́ –
та й промо́вив:

14 „Мужі́-бра́ття! Але́жало збу́тись Писа́нню
тому́, що уста́ми Дави́довими Дух Свяги́й
був прорік про Ю́ду, яки́й показа́в доро́гу
для тих, схопи́ли Ісу́са,
15 бо він був зарахо́ваний з на́ми,
і до́лю служі́ння оцьо́го прийня́в.

16 І він по́ле набу́в за запла́ту злочи́нства,
а впа́вши сторчма́, він тріснув надво́є,
і все нутро́ його́ ви́лилось…

17 І ста́ло відо́ме це всім, хто заме́шкує в
Єрусали́мі, тому й по́ле те на́зване їхньою
мо́вою Акелдама́, що є: По́ле кро́ви.

18 Бо напи́сано в кни́зі Псалмі́в:
‘Неха́й пу́сткою ста́не мешка́ння його́,
і неха́й пожильця́ в нім не бу́де’,
а та́кож:
‘А служі́ння його́ забере́ неха́й і́нший.’

Вибі́р Матві́я на Апо́стола.

19 О́тже тре́ба, щоб оди́н із тих мужі́в,
що схо́дились з на́ми повсякча́с,
як Госпо́дь Ісу́с вхо́див і вихо́див між на́ми,
20 зача́вши від хре́щення Іва́нового
аж до дня, коли́ Він возні́сся від нас,
щоб той ра́зом із на́ми був сві́дком
Його́ Воскре́сення.”

21 І поста́вили двох: Йо́сифа,
що Варса́вою зве́ться, і що Ю́стом
був на́званий, та Матві́я.
22 А моли́вшись, каза́ли: „Ти, Го́споди,
зна́вче всіх серде́ць, покажи́ з двох
одно́го, котро́го Ти ви́брав,
23 щоб він зайня́в мі́сце тієї слу́жби й
Апо́стольства, що Ю́да від нього́ відпа́в,
щоб іти́ в своє́ мі́сце.

24 І дали́ жеребки́ їм, — і впав жеребо́к
на Матві́я, і він зарахо́ваний був
до одинадцятьо́х Апо́столів.

Дух Святи́й схо́дить на Апо́столів.

Глава́ в. (2)

Коли́ ж почáвся день П’ятдеся́тниці,
всі вони́ однодýшно знахóдилися вкýпі.

2 І на́гло зчини́вся шум із не́ба, ні́би бýря
раптóва зірвáлася, і перепóвнила
ввесь той дім, де сиді́ли вони́.

3 І з’яви́лися їм язики́ поді́лені,
немóв би огне́нні, та й на кóжному
з них по однóму осі́в.

4 Усі́ ж вони́ спóвнились Дýхом Святи́м,
і почали́ говори́ти і́ншими мóвами,
як їм Дух промовля́ти давáв.

5 Перебувáли ж в Єрусали́мі юде́ї, лю́ди
побóжні, від уся́кого нарóду під не́бом.

6 А коли́ оце́й гóмін зчини́вся, зібрáлася
бе́зліч нарóду, — та й дивувáлися,
бо кóжен із них тут почýв, що вони́
розмовля́ли їхньою влáсною мóвою!…

7 Усі́ ж побенте́жилися та дивува́лися,
та й каза́ли оди́н до о́дного:
„Хіба́ ж не галіле́яни всі ці, що гово́рять?
8 Як же ко́жен із нас чу́є свою́ вла́сну мо́ву,
що ми в ній народи́лись?
9 Парфя́ни та мі́дяни та елами́ти,
та́ко́ж ме́шканці Месопота́мії, Юде́ї та
Каппадокі́ї, По́нту та А́зії,
10 і Фрі́ґії та Памфі́лії, Єги́пту й лівійських
земе́ль край Кіре́ни, і захо́жі римля́ни,
11 юде́ї й новові́рці, кри́тяни й ара́би, —
усі́ чу́ємо ми, що гово́рять вони́ про вели́кі
діла́ Бо́жі мо́вами на́шими!”

12 І всі не вихо́дили з ди́ва, і безра́дні були́,
і говори́ли оди́н до о́дного:
„Що ж то ста́тися ма́є?”

13 А́ інші каза́ли глузу́ючи:
„Вони́ повпива́лись вино́м молоди́м!”

Про́повідь Петро́ва й її на́слідки.

14 Ста́вши ж Петро́ із Одинадцятьма́, свій
го́лос підні́с та й промо́вив до них:
„Мужі́ юде́йські та ме́шканці Єрусали́му!

Нехáй вам оцé стáне відóме, і послýхайте
слів моїх!

15 Бо не п’я́ні воні́, як ви ду́маєте,
бо тре́тя годи́на дня,
16 а це те, що сказа́в був проро́к Йоíл:
17 *‘І бу́де оста́нніми дня́ми, гово́рить Госпо́дь:*
Я ви́ллю від Ду́ха Свого́ на вся́ке тíло,
і бу́дуть пророкува́ти сини́ ва́ші та ва́ші
до́ньки,
юнаки́ ж ва́ші ба́чити бу́дуть види́ння,
а стари́м ва́шим сни бу́дуть сни́тися.
18 *І на рабíв Моїх і на рабúнь Моїх*
за тих днів
Я та́ко́ж ви́ллю від Ду́ха Свого́,
і пророкува́ти воні́ бу́дуть!
19 *І дам чу́да на не́бі вгорí,*
а внизу́ на землí ці знаме́на:
кров, і ого́нь, і ку́ряву ди́му.
20 *Переміниться со́нце на те́мряву,*
а мíсяць на кров,
пе́рше ніж день Госпо́дній наста́не,
вели́кий та сла́вний!
21 *І ста́неться, що ко́жен, хто покли́че*
Госпо́днє Ім’я́, той спасе́ться.’

22 „Мужі́ ізра́їльські, послу́хайте ви оци́х слів:
Ісу́са Назаряни́на, Му́жа, що Його́ Бог
прослáвив вам си́лою, і чу́дами, і ти́ми
знаме́нами, що Бог че́рез Нього́ вчини́в
се́ред вас, як самі́ ви те зна́єте,

23 Того́, що був ви́даний пе́вною во́лею
та передба́ченням Бо́жим, ви рука́ми
беззако́нників розп'яли́ та заби́ли.
24 Та Бог воскреси́в Його́, пу́та сме́рти
усу́нувши, вона́ бо трима́ти Його́ не могла́.

25 Бо ка́же про Нього́ Дави́д:
'Мав я Го́спода за́всіди пе́ред очи́ма
свої́ми,
бо Він по прави́ці мої́й, щоб я не захита́вся.
26 *Тому́ се́рце моє́ звеселúлось,*
і зрадíв мій язúк,
і тíло моє́ відпочúне в надíї.
27 *Бо не позоста́виш Ти в аду́ моє́ї душí,*
і не дасú Ти Своє́му Свято́му поба́чити
тлíння!
28 *Ти доро́ги життя́ об'яви́в менí,*
Ти мене́ перепо́вниш утíхою пе́ред
обли́ччям Свої́м!'

29 „Мужі́-бра́ття! Нехá́й бу́де ві́льно мені́
смі́ло сказа́ти вам про патрія́рха Дави́да,
що поме́р і похо́ваний, і знахо́диться
гріб його́ в нас аж до цього́ дня.
30 А бу́вши ж проро́ком, та ві́даючи,
‘що Бог кля́твою кля́вся йому́ посади́ти
на прести́лі його́ від пло́ду його́ сте́гон’,
31 у передба́ченні він говори́в про Христо́ве
воскре́сення, *‘що не бу́де зоста́влений*
в аду́’, ані ті́ло Його́ *‘не зазна́є зотлі́ння’.*
32 Бог Ісу́са Цього́ воскреси́в, чого́ сві́дки
всі ми!

33 А ото́ж, як прави́цею Бо́жою був Він
вознесе́ний, і обі́тницю Ду́ха Свято́го
прийня́в від Отця́, то й злив Він оте́,
що ви ба́чите й чу́єте.
34 Не зійшо́в бо на не́бо Дави́д, але́ сам він
гово́рить: *‘Промо́вив Госпо́дь Господе́ві*
моє́му: Сядь право́руч Мене́,
35 *до́ки не покладу́ Я Твої́х ворогі́в підні́жком*
нога́м Твоїм!’

36 Ото́ж, Нехá́й ввесь Ізра́їлів дім тве́рдо зна́є,
що і Го́сподом, і Христо́м учини́в Бог Його́,
Того́ Ісу́са, що Його́ розп’яли́ ви!”

37 Як почу́ли ж *оце́,* вони́ се́рцем
розжа́лобились, та й сказа́ли Петро́ві
та і́ншим Апо́столам:
„Що ж ми ма́ємо роби́ти, мужі́-бра́ття?”

38 А Петро́ до них ка́же:
„Пока́йтеся, і неха́й же охре́ститься ко́жен
із вас у Ім’я́ Ісу́са Христа́ на відпу́щення
ва́ших гріхі́в, — і да́ра Ду́ха Свято́го
ви при́ймете!

39 Бо для вас ця обі́тниця, і для ва́ших діте́й,
і для всіх, що дале́ко знахо́дяться,
кого́ б ті́льки покли́кав Госпо́дь, Бог наш.”

40 І і́ншими багатьома́ слова́ми він засві́дчував
та вмовля́в їх, гово́рячи:
„Рятýйтесь від цього́ лука́вого ро́ду!”

41 Ото́ж ті, хто прийня́в його́ сло́во,
охрести́лися. І приста́ло до них того́ дня
душ ти́сяч зо три!

42 І воня́ перебува́ли в нау́ці Апо́стольській,
та в спільно́ті брате́рській,
і в лама́нні хлі́ба, та в моли́твах.

43 І був о́страх у ко́жній душі́, бо бага́то
чини́ли Апо́столи чуд та знаме́н.

44 А всі ві́руючі були́ вку́пі, і ма́ли все
спі́льним.

45 І воня́ продава́ли маєтки та добра́,
і всім їх діли́ли, як кому́ чого́ тре́ба було́.

46 І ко́жного дня перебува́ли воня́ однодушно
у хра́мі, і, ло́млячи хліб по дома́х,
пожи́ву прийма́ли із ра́дістю та в
серде́чній простоті́,
47 вихваля́ючи Бо́га та ма́ючи ла́ску в усього́
наро́ду.
І щоде́нно до Це́ркви Госпо́дь додава́в тих,
що спаса́лися.

Апо́стол Петро̀ вздоро́влює крибо́го.

Глава̀ г̄. (3)

1 А Петро́ та Іва́н на дев’я́ту годи́ну
молѝтви йшлѝ ра́зом у храм.

2 І не́сено там чолові́ка одно́го, що кривѝй
був з утро́би своє́ї ма́тері.
Його́ садовѝли щоде́нно в воро́тях хра́му,
що Кра́сними зва́лися, просѝти ми́лостині
від тих, хто до хра́му йшо́в.

3 Як поба́чив же він, що Петро́ та Іва́н хо́чуть
у храм увійтѝ, став просѝти в них
ми́лостині.

4 Петро́ ж із Іва́ном погля́нув на нього́ й
сказа́в: „Подивѝся на нас!”

5 І той подивѝвся на них, сподіва́ючися щось
діста́ти від них.

6 Та Промо́вив Петро́:
„Срібла й зо́лота в ме́не нема́,
але́ що я ма́ю, даю́ тобі́:

У Ім’я́ Ісу́са Христа́ Назаряни́на уста́нь
та й ходи́!”

7 І, узя́вши його́ за прави́цю, він підві́в його́.
І хви́лі тієї́ зміцни́лися но́ги й суглоби́
його́!…

8 І, зірва́вшись, він уста́в та й ходи́в,
і з ни́ми у храм увійшо́в,
хо́дячи та підска́куючи, і хва́лячи Бо́га!

9 Наро́д же ввесь ба́чив, як ходи́в він
та Бо́га хвали́в.

10 І пізна́ли його́, що це той, що при Кра́сних
воро́тях хра́му сидів ра́ди ми́лостині.

І вони́ перепо́внились жа́хом та по́дивом
із то́го, що ста́лось йому́!

Промо́ва Петра́ в хра́мі про Ісу́са Христа́.

11 А тому́, що трима́вся він Петра́ та Іва́на,
уве́сь наро́д зачудо́ваний збі́гся до них
на той ґа́нок, яки́й Соломо́новим зве́ться.

12 І, поба́чивши це, промо́вив Петро́ до наро́ду:
„Мужі́ ізра́їльські! Чого́ ви диву́єтесь цим,
та чого́ ви на нас позира́єте так, ні́би те,
що він хо́дить, ми зроби́ли своє́ю си́лою
чи благоче́стям?”

13 *‘Бог Авраа́мів, та Іса́ків, та Я́ковів,*
Бог на́ших батькі́в, Си́на Свого́
просла́вив’, Ісу́са, Яко́го ви ви́дали,
і відцура́лися пе́ред Пила́том, як він
присуди́в був пусти́ти Його́.

14 Але́ ви відцура́лись Свято́го та Пра́ведного,
і домага́лися ви́дати вам душогу́бця.

15 Нача́льника ж життя́ ви заби́ли, та Його́
воскреси́в Бог із ме́ртвих, чого́ сві́дками
ми!

16 І че́рез ві́ру в Ім’я́ Його́ вздоро́вило Ім’я́
Його́ того́, кого́ ба́чите й зна́єте. І ві́ра, що
від Нього́, принесла́ йому́ вздоро́влення
це пе́ред ва́ми всіма́.

17 А тепе́р, бра́ття, зна́ю, що вчини́ли ви це з
несвідо́мости, як і ва́ші нача́льники.

18 А Бог учини́в так, як Він провіща́в був
уста́ми Свої́х усі́х проро́ків, щоб терпі́ти
Христо́ві.

19 Пока́йтеся ж та наверні́ться,
щоб Він зми́лувався над ва́шими гріха́ми,
20 щоб часи́ відпочи́нку прийшли́ від обли́ччя
Госпо́днього, і щоб посла́в запові́дженого
вам Ісу́са Христа́,
21 що Його́ не́бо му́сить прийня́ти аж до ча́су
віднóвлення всього́, про що провіща́в
Бог від ві́ку уста́ми всіх свяги́х проро́ків
Свої́х!

22 Бо Мойсе́й провіща́в:
‘Госпо́дь Бог вам Проро́ка підійме
від ва́ших брати́в, як мене́;
у всім Його́ слу́хайтеся, про що ті́льки
Він вам говори́тиме!’
23 *‘І ста́неться, що ко́жна душа́,*
яка́ не послу́хала б того́ Проро́ка,
зни́щена бу́де з наро́ду.’

24 „Так са́мо всі проро́ки від Самуї́ла й
насту́пних, скі́льки їх говори́ло,
та́ко́ж провіща́ли ці дні.

25 Сини́ ви пророко́в і того́ заповіту, що Бог ва́шим батька́м заповів, промовля́ючи до Авраа́ма: *‘І в наси́нні твоїм усі́ наро́ди землі́ благосло́влені бу́дуть!’*

26 Воскреси́вши Свого́ О́трока, Бог посла́в Його́ пе́рше до вас, щоб вас поблагослови́ти, щоб ко́жен із вас відверну́вся від злих своїх учи́нків!”

Ув’я́знення Петра́ та Іва́на.

Глава́ д. (4)

Я коли́ промовля́ли вони́ до наро́ду оце́,
до них приступи́ли свяще́ники, і вла́да
сторо́жі хра́му й саддуке́ї,
2 обу́рюючись, що навча́ють наро́д та
звіща́ють в Ісу́сі воскресі́ння з ме́ртвих.

3 І ру́ки накла́ли на них, і до в’язни́ці всади́ли
до ра́нку, бо вже ве́чір наста́в був.

4 І бага́то-хто з тих, хто слу́хав сло́во,
увíрували; число́ ж мужíв таки́х було́
ти́сяч із п’ять.

Петро̀ та Іва́н пе́ред юде́йським синедріо́ном.

5 І ста́лось, що ра́нком зібра́лися в Єрусали́мі
нача́льники їхні, і ста́рші та кни́жники,
6 і А́нна первосвяще́ник, і Кайя́фа, і Іва́н,
і Олекса́ндер, і скíльки було́ їх із ро́ду
первосвяще́ниичого.

7 І, поста́вивши їх посере́дині, запита́лися:
Яко́ю ви си́лою чи яки́м ви ім’я́м те
роби́ли?

8 Тоді́ Петро́, перепо́внений Ду́хом Свяги́м,
Промо́вив до них:
„Нача́льники лю́ду та старши́ни Ізра́їлеві!

9 Як сьогóдні беру́ть нас на до́пит
про те добродíйство недýжій люди́ні,
як вона́ вздоро́влена,
10 неха́й бу́де відо́мо всім вам, і всім лю́дям
Ізра́їлевим, що Ім’я́м Ісу́са Христа́
Назаряни́на, що Його́ розп’яли́ ви,

то Його́ воскреси́в Бог із ме́ртвих, Ним
поста́влений він пе́ред ва́ми здоро́вий!

11 Він *‘ка́мінь, що ви, будівни́чі, відки́нули,*
але́ ка́менем став Він наріжним!’
12 І нема́ ні в кім і́ншім спасі́ння. Бо під не́бом
нема́ і́ншого Йме́ння, да́ного лю́дям,
що ним би спасти́ся ми ма́ли.”

13 А ба́чивши смілу́вість Петра́ та Іва́на,
і спостері́гши, що то лю́ди оби́два
невче́ні та про́сті, дивува́лися, і пізна́ли їх,
що вони́ з Ісу́сом були́.

14 Та ба́чивши, що вздоро́влений чолові́к стої́ть
з ни́ми, нічо́го навпро́ти сказа́ти не могли́.

Кѣзи́лѫ синедріо́нъ.

15 І, звели́вши їм ви́йти із синедріо́ну, зачали́
ра́дитися між собо́ю,
16 гово́рячи:
„Що роби́ти нам із ци́ми людьми́?
Бож усі́м ме́шканцям Єрусали́му відо́мо,
що вчини́ли вони́ я́вне чу́до, і не мо́жемо
того́ запере́чити.

17 Та щоб більш не пошúрювалось *це* в нарóді,
то з погрóзою заборонíмо їм, щоб нікóму з
людéй вонú не говорúли про Це Ім’я́.”

18 І, заклúкавши їх, наказáли їм не говорúти,
і взагалí не навчáти про Ісýсове Ймення́.

19 І відповілú їм Петрó та Івáн, та й сказáли:
„Розсудíть, чи це справедлúве булó б
пéред Бóгом, щоб слýхатись вас більш,
як Бóга?

20 Бо не мóжемо ми не казáти про те, що ми
бáчили й чýли!”

21 А вонú пригрозúли їм ще, і відпустúли їх,
не знайшóвши нічóго, щоб їх покарáти,
чéрез людéй, бо всі слáвили Бóга за тéє,
що стáлось.

22 Бо рóків більш сорокá мав той чоловíк,
що на нім відбулóся це чýдо
вздоровлення.

Моли́тва пе́ршиx христия́н.

23 Коли́ ж їх відпусти́ли, вони́ до свої́х прибули́
й сповісти́ли, про що первосвяще́ники й
ста́рші до них говори́ли.

24 Вони́ ж, ви́слухавши, однодýшно свій го́лос
до Бо́га піднесли́ й промо́вили:
„Влади́ко, що не́бо, і зе́млю, і мо́ре, і все,
що в них є, Ти створи́в!

25 Ти уста́ми Дави́да, Свого́ слуги́, отця́
на́шого, сказа́в Дýхом Святи́м:
‘Чого́ лю́ди бунтýються,
а наро́ди задýмують ма́рне?
26 *Повстаю́ть царі́ зе́мні,*
і збира́ються ста́рші докýпи
на Го́спода та на Христа́ Його́.’

27 Бо спра́вді зібра́лися в мі́сці оці́м про́ти
О́трока Свято́го Твого́ Ісýса, що Його́
намасти́в Ти, І́род та По́нтій Пила́т із
пога́нами та з наро́дом Ізра́їлевим,
28 учини́ти оте́, що рука́ Твоя́ й во́ля Твоя́
напере́д встанови́ли були́, щоб збуло́ся.

29 І тепе́р спогля́нь, Го́споди, на їхні погро́зи,
і дай Свої́м раба́м із по́вною смілѝвістю
сло́во Твоє́ повіда́ти,
30 коли́ ру́ку Свою́ простяга́тимеш Ти
на вздоро́влення, і щоб знаме́на та чу́да
чини́лись Ім’я́м Твого́ Свято́го О́трока
Ісу́са.”

31 Як вони́ ж помоли́лись,
затряслó́ся те мі́сце, де зібра́лись були́,
і перепóвнилися всі Святи́м Ду́хом,
і зачали́ говори́ти Сло́во Бо́же з
смілѝвістю!

Пе́рші христия́ни живу́ть спі́льним життя́м

32 А лю́ди, що ввíрували, ма́ли се́рце одне́ й
одну́ ду́шу, і жóден із них не вважа́в що
з маєтку свого́ за своє́, але́ в них усе́
спíльним було́.

33 І Апóстоли з вели́кою си́лою свідчили про
воскре́сення Ісу́са Го́спода, і благода́ть
вели́ка на всіх них була́!

34 Бо жо́ден із них не терпі́в недоста́чі:
бо, хто мав по́ле чи дім, продава́ли,
і запла́ту за про́даж прино́сили,
35 та й кла́ли в нога́х у Апо́столів, — і розда-
ва́лося ко́жному, хто потре́бу в чім мав.

36 Так, Йо́сиф, що Варна́вою —
що в пере́кладі є „син потíхи”
був про́званий від Апо́столів, Леви́т,
ро́дом кíпрянин,
37 ма́вши по́ле, прода́в, а гро́ші принíс,
та й покла́в у нога́х у Апо́столів.

Ана́ній і Сапфíра. Ка́ра за непра́вду.

Глава̀ ѕ̀. (5)

1 Оди́н чоловíк, на йме́ння Ана́ній,
із своє́ю дружи́ною Сапфíрою,
прода́в був маéтка,
2 та й з ві́дома дружи́ни своє́ї присво́їв
части́ну з запла́ти, а яку́сь там части́ну
принíс та й покла́в у нога́х у Апо́столів.

3 І промо́вив Петро́:
„Ана́нію, чого́ сатана́ твоє́ се́рце
напо́внив, щоб ти Ду́ху Свято́му непра́вду
сказа́в та присво́їв із запла́ти за зе́млю?
4 Хіба́ те, що ти мав, не твоє́ все було́,
а про́дане не в твоїй вла́ді було́?
Чого́ ж в се́рце своє́ ти цю спра́ву покла́в?
Ти не лю́дям непра́вду сказа́в, але́
Бо́гові!”

5 Як Ана́ній зачу́в ці слова́,
то впав та й уме́р…
І обгорну́в жах вели́кий усіх, що це чу́ли!

6 Юнаки́ ж повстава́ли, обгорну́ли його́,
і ви́несли та й похова́ли.
7 І ста́лось, годи́н че́рез три прийшла́ й
дружи́на його́, про ви́падок нічо́го не
зна́вши.

8 І промо́вив до не́ї Петро́: „Скажи́ мені́,
чи за сті́льки ви зе́млю оту́ продали́?”
Вона́ ж відказа́ла: „Так, за сті́льки.”

9 До не́ї ж Петро́: „Чому́ це ви змо́вилися
спокуша́ти Госпо́днього Ду́ха?

Он ті вхо́дять у две́рі, що чоловіка твого́
похова́ли, — і тебе́ вони́ ви́несуть…”

10 І вона́ за́раз упа́ла до ніг його́, та й уме́рла.
Як ввійшли́ ж юнаки́, то знайшли́ її́
ме́ртвою, і, ви́нісши, бі́ля му́жа її́
похова́ли.

11 І обгорну́в страх вели́кий всю Це́ркву та
всіх, що чу́ли про це…

Чу́да Апо́столів.

12 А рука́ми Апо́столів ста́лись знаме́на та
чу́да вели́кі в наро́ді. І були́ одноду́шно всі
в Соломо́новім ґа́нку.
13 А з сторо́нніх ніхто́ приставáти не ва́жився
до них, але́ люд прославля́в їх.

14 І все збі́льшувалось тих, хто ві́рує в
Го́спода, бе́зліч чоловіків і жіно́к,
15 так що хво́рих ста́ли вино́сити на ву́лиці,
та й кла́ли на ло́жа та но́ші, щоб,
як іти́ме Петро́, то хоч тінь його́ впа́ла б
на кого́ із них.

16 І бе́зліч лю́ду збира́лась до Єрусали́му
з довко́лишніх міст, і несли́ неду́жих
та хво́рих від ду́хів нечи́стих, —
і були́ вони́ всі вздоро́влювані!

Пересл́ідованнѧ Апо́столів. Чудє́сне врѧтува́нне з вʼязни́ці.

17 А первосвяще́ник, уста́вши, та й усі́, хто
був із ним, хто нале́жав до саддуке́йської
є́ресі, перепо́внились за́здрощами,
18 і ру́ки накла́ли вони́ на Апо́столів,
і до вʼязни́ці грома́дської вки́нули їх.

19 Але́ А́нгол Госпо́дній вночі́ відчини́в для них
две́рі вʼязни́чні, і, ви́вівши їх, проказа́в:
20 „Іді́ть, і, ста́вши, говорі́ть до наро́ду у хра́мі
всі слова́ цього́ Життя́.”

21 Як це вчу́ли вони́, то в храм ра́но ввійшли́
і навча́ли.

А первосвяще́ник і ті, хто був із ним,
прийшо́вши, скли́кали синедріо́н і всіх
ста́рших з Ізра́їлевих сині́в.
І посла́ли в вʼязни́цю, щоб їх привели́.

22 А слу́жба, прийшо́вши, не знайшла́ їх
у в’язни́ці, а верну́вшись, сповісти́ла,
23 гово́рячи: „В’язни́цю знайшли́ ми з вели́кою
пи́льністю за́мкнену, і сторо́жу,
що при две́рях стоя́ла; а коли́ відчини́ли,
то нико́го всере́дині ми не знайшли́!”

24 Як почу́ли слова́ ці нача́льник сторо́жі
хра́му та первосвяще́ники, не могли́
зрозуміти́ вони́, що б то ста́лося.

25 Та прийшо́вши оди́н, сповісти́в їх, гово́рячи:
„Ось ті мужі́, що ви їх до в’язни́ці всади́ли
були́, у хра́мі стоя́ть та й навча́ють наро́д”.
26 Пішо́в тоді́ старши́й сторо́жі зо слу́жбою,
та й привів їх без наси́льства, бо боя́лись
наро́ду, щоб їх не поби́ли ками́нням.

27 Припрова́дивши ж їх, поста́вили пе́ред
синедріо́ном.
І спита́вся їх первосвяще́ник, гово́рячи:
28 „Чи ми не заборони́ли з погро́зою вам,
щоб про Те Ім’я́ не навча́ти?
І ото́, ви своє́ю нау́кою перепо́внили
Єрусали́м, і хо́чете кров Чолові́ка Того́
припрова́дити на нас”…

29 Відповів же Петро́ та сказа́ли Апо́столи:
„Бо́га пови́нно слу́хатися більш, як люде́й!

30 Бог на́ших отці́в воскреси́в нам Ісу́са,
Яко́му ви смерть були́ заподія́ли,
повісивши на де́реві.

31 Його́ Бог підви́щив Своє́ю прави́цею на
Нача́льника й Спа́са, щоб да́ти Ізра́їлеві
покая́ння і про́щення гріхів.

32 А тих справ Йому́ сві́дками ми
й Святи́й Дух, що Його́ Бог дав тим,
хто слухня́ний Йому́.”

33 Як зачу́ли ж оце́, запали́лися гні́вом вони́,
та й ра́дилися, як їм смерть заподія́ти?…

34 І встав у синедріо́ні оди́н фарисе́й,
Гамаліїл на йме́ння, учи́тель Зако́ну,
поважа́ний від усього́ наро́ду, та й звелів
на часи́нку Апо́столів ви́вести.

35 І промо́вив до них:
„Мужі́ ізра́їльські! Поміркуйте собі́ про
люде́й цих, що з ни́ми роби́ти ви ма́єте.

36 Бо пе́ред ци́ми дня́ми повста́в був Те́вда
та й каза́в, що вели́кий він хтось, і
до нього́ приста́ло з чоти́риста лю́да.
Він заби́тий, а всі ті, хто слу́хав його́,
розпоро́шились та оберну́лись в ніщо́.

37 Пі́сля нього́ повста́в, під час пе́репису,
Галіле́янин Ю́да, та й бага́то люде́й
потягну́в за собо́ю. Заги́нув і він, а всі ті,
хто слу́хав його́, розпоро́шились.

38 І тепе́р кажу́ вам: Відступі́ться від цих
люде́й, і занеха́йте їх!

Бо коли́ від люде́й оця́ ра́да чи спра́ва ця
бу́де, розпаде́ться вона́.

39 А коли́ те від Бо́га, то того́ зруйнува́ти
не змо́жете, щоб ви́падком не ста́ти і вам
богобо́рцями!” І послу́хались ра́ди його́.

Апо́столів зно́ву покли́кали.

40 І, покли́кавши знов Апо́столів, ви́били їх,
наказа́ли їм не говори́ти про Ісу́сове
Йме́ння, та й їх відпусти́ли.

41 А воні́ поверта́лися з синедріо́ну, радіючи,
що сподоби́лись прийня́ти знева́гу за
Йме́ння Го́спода Ісу́са.

42 І щоде́нно у хра́мі й дома́х безупи́нно
навча́ли, і звіща́ли Єва́нгелію Ісу́са
Христа́.

Глава̀ ѕ. (6)

Ти́ми ж дня́ми, як у́чнів намно́жилось,
зачали́ наріка́ти на євре́їв огре́чені,
що в щоде́нному служі́нні їхні вдови́ці
зане́дбані.

2 Тоді́ ті Двана́дцять покли́кали багатьо́х
у́чнів та й сказа́ли:
„Нам не ли́чить поки́нути Бо́же Сло́во,
і служи́ти при столя́х.

3 Ото́ж, бра́ття, ви́глядіть ізпо́між се́бе сімо́х
мужі́в до́брої сла́ви, по́вних Ду́ха Свято́го
та му́дрости, їх поста́вимо на слу́жбу оцю́.

4 А ми перебува́тимемо за́вжди в моли́тві
та в служі́нні сло́ву.”

5 І всім лю́дям сподо́балося оце́ сло́во,
і обра́ли Стефа́на, му́жа по́вного ві́ри
та Ду́ха Свято́го, і Пили́па, і Про́хора та
Никано́ра, і Ти́мона та Парме́на,
і новові́рця Мико́лу з Антіохі́ї,
6 їх поста́вили пе́ред Апо́столів, і,
помоли́вшись, вони́ ру́ки покла́ли на них.

7 І росло́ Сло́во Бо́же, і ду́же мно́жилося
число́ у́чнів у Єрусали́мі, і ду́же бага́то
свяще́ників були́ слухня́ні ві́рі.

Суд над дия́коном Стефа́ном.

8 А Стефа́н, по́вний ві́ри та си́ли, чини́в між
наро́дом вели́кі знаме́на та чу́да.

9 Тому́ де́хто повста́в із синаго́ги,
що зве́ться лібертѝнська, і кірине́йська,
і олександрі́йська, та з тих, хто похо́дить
із Кілікі́ї та з А́зії, і зачали́ спереча́тись із
Стефа́ном.

10 Але́ встоя́ти вони́ не могли́ про́ти му́дрости
й Ду́ха, що він Ним говори́в.
11 Тоді́ вони́ підмо́вили люде́й, що каза́ли,
ні́би чу́ли, як він богозneва́жні слова́
говори́в на Мойсе́я та Бо́га.

12 І люде́й попідбу́рювали, і ста́рших та
кни́жників, і, напа́вши, схопи́ли його́,
і припрова́дили в синедріо́н.

13 Та́ко́ж сві́дків фальши́вих поста́вили,
які́ говори́ли:
„Чолові́к оце́й богозneва́жні слова́
безпере́стань гово́рить на це свяще́ мі́сце
та про́ти Зако́ну.

14 Бо ми чу́ли, як він говори́в,
що Ісу́с Назаряни́н зруйну́є це мі́сце та
змі́нить звича́ї, які́ переда́в нам Мойсе́й”.

15 Коли́ всі, хто в синедріо́ні сиді́в,
на нього́ спогля́нули, то ба́чили лице́ його́,
як лице́ А́нгола!

Глава́ 7. (7)

Запита́в тоді́ первосвяще́ник: „Чи це так?”

Авраа́м.

2 Стефа́н же промо́вив:
„Послу́хайте, мужі́-бра́ття й отці́!

Бог сла́ви з’яви́всь Авраа́мові, отце́ві
на́шому, як він у Месопота́мії був,
пе́рше ніж осели́вся в Харáні,
3 і промо́вив до нього́:
‘Ви́йди із своє́ї землі́ та від ро́ду свого́,
та й піди́ до землі́, що тобі́ покажу́.’

4 Тоді́ він ви́йшов із землі́ халде́йської,
та й осели́вся в Харáні.

А зві́дти, як уме́р йому́ ба́тько,
Він пересели́в його́ в зе́млю оцю́,
що на ній ви живете́ тепе́р.

5 Та спа́дщини на ній Він не дав йому́ на́віть
на крок, але́ обіця́в ‘да́ти її́ на володі́ння
йому́ й його́ ро́дові по нім’, хоч дити́ни не
мав він.

6 І сказа́в Бог ота́к, що наси́ння його́ бу́де
прихо́дьком у кра́ї чужо́му, і понево́лять
його́, і бу́дуть гнобити́ чоти́риста ро́ків.

7 ‘Але́ Я — сказа́в Бог — бу́ду суди́ти наро́д,
що його́ понево́лить.
Опісля́ ж вони́ ви́йдуть, і бу́дуть служи́ти
Мені́ на цім мі́сці’.

8 І дав Він йому́ заповіта обрі́зання.
І породи́в так Іса́ка, і во́сьмого дня
він обрі́зав його́.

А Іса́к породи́в Я́кова, а Я́ків —
дванадцятьо́х патрія́рхів.

Йо́сиф.

9 А ті патрія́рхи позаздрили Йо́сифові,
і продали́ його́ до Єги́пту.
Але́ Бог був із ним,

10 і його́ ви́зволив від усі́х його́ у́тисків,
і дав йому́ благода́ть та му́дрість пе́ред
фарао́ном, царе́м єги́петським,
а він настанови́в його́ за прави́теля
над Єги́птом та всім свої́м до́мом.

11 А як го́лод прийшо́в на всю зе́млю
єги́петську та ханаа́нську, та вели́ка бідá,
то пожи́ви тоді́ не знахо́дили на́ші батьки́.

12 Коли́ ж Я́ків зачу́в, що в Єги́пті є збі́жжя,
то посла́в батькі́в на́ших упе́рше.

13 А як удру́ге посла́в, то був пі́знаний Йо́сиф
брата́ми свої́ми, і фарао́нові зна́ний став
Йо́сифів рід.

14 Тоді́ Йо́сиф посла́в, щоб покли́кати Я́кова,
ба́тька свого́, та всю роди́ну свою́
сімдеся́т і п’ять душ.

15 І пода́вся Я́ків в Єги́пет, та й уме́р там він
сам та на́ші батьки́.
16 І їх перене́сли в Сихе́м, і покла́ли до гро́бу,
що Авраа́м був купи́в за ці́ну срібла від
сині́в Еммо́ра Сихе́мового.

17 А коли́ наближа́всь час обі́тниці,
що не́ю Бог клявсь Авраа́мові,
розрі́сся наро́д і намно́жився в Єги́пті,
18 аж по́ки наста́в і́нший цар ув Єги́пті,
що не знав уже́ Йо́сифа.

19 Він хи́тро наш люд обмани́в, і си́лою
зму́шував на́ших отці́в викида́ти діте́й
свої́х, щоб вони́ не лиша́лись живі́.

20 Того́ ча́су роди́вся Мойсе́й, і га́рний він був
пе́ред Бо́гом. Він годо́ваний був у до́мі
ба́тька свойо́го три мі́сяці.

21 А коли́ він був ви́кинений,
то дочка́ фарао́на забра́ла його́,
та й за си́на собі́ його́ ви́кохала.
22 І Мойсе́й був навче́ний всіє́ї прему́дрости
єги́петської, і був міцни́й у слова́х та в
діла́х свої́х.

23 А коли́ йому́ спо́внилося со́рок ро́ків,
йому́ спа́ло на се́рце відві́дати братів
свої́х, сині́в Ізра́їлевих.

24 Як угле́дів же він, що одно́му з них ді́ється
кри́вда, заступи́вся, і відомсти́в за
окри́вдженого, уби́вши єги́птянина.

25 Він же ду́мав, що брати́ розуміють,
що руко́ю його́ Бог дає́ їм ви́зволення,
та не зрозуміли вони́.

26 А насту́пного дня, як свари́лись вони́,
він з'яви́вся й хотів погоди́ти їх, ка́жучи:
'Лю́ди, ви бра́ття, чого́ оди́н о́дного
кри́вдите?'

27 А той, що бли́жнього кри́вдив, його́
відіпхну́в та сказа́в:
'Хто наста́вив над на́ми тебе́ за старшо́го
й суддю́?

28 Чи хо́чеш уби́ти й мене́, як учо́ра вбив ти
єги́птянина?'

29 І втік Мойсе́й че́рез сло́во оце́,
і ста́вся прихо́дьком у землі́ мадія́мській,
де зроди́в двох сині́в.

Мойсе́й виво́дить ізраїльтя́н із Єги́пту.

30 А коли́ со́рок ро́ків промину́ло, то з’яви́вся
йому́ А́нгол Госпо́дній у по́лум’ї куща́
огняно́го в пусти́ні Сіна́йської гори́.

31 А Мойсе́й, як поба́чив, дивува́вся з виді́ння.
А коли́ підійшо́в, щоб розгля́нути,
був го́лос Госпо́дній до нього́:

32 ‘Я Бог отці́в Твої́х, — Бог Авраа́мів,
і Бог Іса́ків, і Бог Я́ковів!’ І затруси́вся
Мойсе́й, і не відва́жився погля́нути…

33 І промо́вив до нього́ Госпо́дь:
‘Скинь взуття́ з своїх ніг, бо те мі́сце,
на яко́му стої́ш, то свята́я земля́!

34 До́бре ба́чив Я у́тиск наро́ду Свого́,
що в Єги́пті, і сто́гін його́ Я почу́в, і зійшо́в,
щоб їх ви́зволити.
Тепе́р ось іди́, — Я пошлю́ до Єги́пту тебе́.’

35 Цього́ Мойсе́я, що його́ відцура́лись вони́,
сказа́вши: ‘Хто наста́вив тебе́ за
старшо́го й суддю́’,

цього́ Бог че́рез А́нгола, яко́му з’яви́вся в
кущі́, посла́в за старшо́го й визво́льника.

36 Він їх ви́вів, чу́да й знаме́на вчини́вши
в землі́ єги́петській, і на Черво́ному мо́рі,
і со́рок ро́ків у пусти́ні.

37 Це той Мойсе́й, що проріk Ізра́їлевим
сина́м: ‘Госпо́дь Бог вам підійме Проро́ка
від ва́ших братів, як мене́, Його́ слу́хайте’!
38 Це той, що в пусти́ні на збо́рах був
з А́нголом, яки́й промовля́в йому́
на Сіна́йській горі́, та з отця́ми на́шими,
і що прийня́в він живі́ слова́,
щоб їх нам переда́ти;
39 що його́ не хоті́ли отці́ на́ші слу́хати,
але́ відіпхну́ли, і звернулися се́рцем свої́м
до Єги́пту,
40 промо́вивши до Аарóна:
‘Зроби́ нам богів, які́ йшли́ б пе́ред на́ми,
бо не зна́ємо, що ста́лося з тим Мойсе́єм,
яки́й ви́вів нас із краю́ єги́петського’…

41 І зроби́ли вони́ ти́ми дня́ми теля́, —
і бовва́нові же́ртви прино́сили
та весели́лися з діл своїх рук.

42 Але́ Бог відверну́вся від них,
і попусти́в їх вклоня́тися си́лі небе́сній,
як напи́сано в кни́зі Проро́ків:
‘Чи зако́лення й же́ртви Мені́ ви
прино́сили со́рок ро́ків у пусти́ні,
о до́ме Ізра́їлів?
43 *Ви ж носи́ли наме́та Моло́хового,*
і зорю́ ва́шого бо́га Ромфа́на,
зобра́ження, що їх ви зроби́ли,
щоб вклоня́тися їм…
Че́рез те запрова́джу вас аж за Вавило́н’!

Дім Бо́жий.

44 „У на́ших отці́в на пусти́ні була́
ски́нія свідо́цтва, як Той ізвелі́в,
Хто Мойсе́ю каза́в, щоб зроби́в її́
за зразко́м, яко́го він ба́чив.

45 Її́ на́ші отці́ й узя́ли, і вне́сли з Ісу́сом
у зе́млю наро́дів, яки́х ви́гнав Бог з-пе́ред
обли́ччя на́ших отці́в, аж до ча́су Дави́да.

46 Він у Бо́га знайшо́в благода́ть, і проси́в,
щоб осе́лю знайти́ для Бо́га Я́кова.
47 І Соломо́н збудува́в Йому́ дім.

48 Але́ не в рукотво́рнім Всеви́шній живе́,
як гово́рить проро́к:
49 *‘Мені́ не́бо —престо́л,*
а земля́ — то підні́жок нога́м Мої́м!
Яки́й Мені́ дім ви збуду́єте,
— гово́рить Госпо́дь, —
або мі́сце яке для Мого відпочи́нку?
50 *Хіба́ не рука́ Моя́ все це створи́ла?…*

Твердоши́ї юде́ї.

51 „О ви, твердоши́ї, лю́ди серця́ й вух
необрі́заних!

Ви за́вжди проти́витесь Ду́хові Свято́му,
як ва́ші батьки́, так і ви!

52 Котро́го з проро́ків батьки́ ва́ші не
пересліду́вали?
Вони́ ж тих повбива́ли, хто звіща́в прихі́д
Пра́ведного, Яко́му тепе́р ви ста́лися
зра́дниками та убі́йниками,
53 ви, що Зако́на оде́ржали че́рез заря́дження
А́нголів, та не зберіга́ли його́!”…

Мученича смерть Стефа́нова.

54 Як зачу́ли ж оце́, вони́ запали́лися гні́вом
у серця́х свої́х, і скрегота́ли зуба́ми на
нього́…

55 А Стефа́н, по́вний Ду́ха Свято́го,
на не́бо спогля́нув, і поба́чив Бо́жу славу
й Ісу́са, що по Бо́жій прави́ці стоя́в,
56 і промо́вив:
„Ось я ба́чу відчи́нене не́бо, і Си́на
Лю́дського, що по Бо́жій прави́ці стої́ть!”…

57 Та вони́ гучни́м го́лосом ста́ли крича́ти та
ву́ха собі́ затуля́ти, та й ки́нулися
однодушно на нього́!…

58 І за мі́сто вони́ його́ ви́вели,
і зачали́ побива́ти камі́нням його́.
А свідки плащі́ свої́ скла́ли в нога́х юнака́,
яки́й зва́вся Са́влом.

59 І побива́ли камі́нням Стефа́на,
що моли́вся й каза́в:
„Го́споди Ісу́се, — прийми́ ду́ха мого́!”…

60 Упа́вши ж навко́лішки,
скри́кнув го́лосом гучни́м:
„Не залічи́ їм, о Го́споди, цього́ гріха́!”
І, промо́вивши це, він спочи́в…

Пересліду́вання христия́н.

Глава̀ ѝ. (8)

1 А Савл похваля́в його́ вби́вство.
І у́тиск вели́кий поста́в того́ дня
про́ти єрусали́мської Це́ркви, і всі,
крім Апо́столів, розпоро́шилися по краях
юде́йських та самарі́йських.

2 І похова́ли Стефа́на му́жі побо́жні,
і пла́кали ре́вно за ним.

3 А Савл ни́щив Це́ркву, вдира́вся в доми́,
витяга́в чолові́ків і жіно́к та дава́в
до в’язни́ці…

Пили́п в Самá рії.

4 Ходи́ли тоді́ розпоро́шенці, та Бо́же Сло́во
благовісти́ли.

5 Ось Пили́п прийшо́в до самарі́йського
мі́ста, і пропові́дував їм про Христа́.

6 А лю́ди вважа́ли на те, що Пили́п говори́в,
і згі́дно слу́хали й ба́чили чу́да,
які́ він чини́в.

7 Із багатьо́х бо, що ма́ли їх,
ду́хи нечи́сті вихо́дили з кри́ком вели́ким,
і бага́то розсла́блених та криви́х
уздорови́лися.

8 І ра́дість вели́ка в тім мі́сті була́!

Ворожби́т Си́мон.

9 Був оди́н чолові́к, на ім'я́ йому́ Си́мон,
що до то́го в цім мі́сті займа́вся
ворожби́тством та дури́в самарі́йський
наро́д, видаючи́ себе́ за яко́гось вели́кого.

10 Його́ слу́хали всі, — від найме́ншого
аж до найбі́льшого, ка́жучи:
„Він — си́ла Бо́жа, що зве́ться вели́ка!”

11 Його́ ж слу́халися, бо він їх до́вший час
дивува́в ворожби́тством.

12 Та коли́ йняли́ ві́ри Пили́пові,
що благовісти́в про Бо́же Ца́рство й
Ім’я́ Ісу́са Христа́, чолові́ки й жінки́
охрести́лися.

13 Уві́рував на́віть сам Си́мон, і,
охрести́вшись, трима́вся Пили́па; а
ба́чивши чу́да й знаме́на вели́кі, він ду́же
дивува́вся.

14 Як зачу́ли ж Апо́столи, які́ в Єрусали́мі
були́, що Бо́же Сло́во прийня́ла Самарі́я,
то посла́ли до них Петра́ та Іва́на.

15 А вони́, як прийшли́, помоли́лись за них,
щоб Ду́ха Свято́го вони́ прийняли́,
16 бо ще ні на о́дного з них Він не схо́див,
а були́ вони́ ті́льки охре́щені в Ім’я́ Го́спода
Ісу́са.

17 Тоді́ на них ру́ки покла́ли, і прийняли́ вони́
Ду́ха Свято́го!

18 Як поба́чив же Си́мон, що че́рез
накладáння Апóстольських рук
Святи́й Дух подаéться,
то прини́с він їм гро́ші,
19 і сказáв: „Да́йте й мені́ таку́ вла́ду,
щоб той, на кого́ покладу́ *свої́* ру́ки,
оде́ржав би Ду́ха Свято́го!”

20 Та промо́вив до нього́ Петро́:
„Нехáй зги́не з тобóю те срíбло твоє́,
бо ти ду́мав набу́ти дар Бóжий за гро́ші!
21 У цім дíлі немá тобí чáстки ні у́ділу,
бо се́рце твоє́ пе́ред Бо́гом не слу́шне.

22 Тож покáйся за це лихе́ дíло своє́,
і проси́ Го́спода, мóже про́щений бу́де тобí
замíр се́рця твого́!
23 Бо я ба́чу, що ти пробува́єш у жóвчі гіркíй
та в пу́тах непрáвди”.

24 А Си́мон озвáвся й сказáв: „Помолíться за
ме́не до Го́спода, щоб мене́ не спіткáло
нічо́го з того́, про що ви говори́ли”…

25 А воні́ ж, засві́дчивши, і Сло́во Госпо́днє
звісти́вши, поверну́ись до Єрусали́му,
і звіща́ли Єва́нгелію в багатьо́х
самарі́йських осе́лях.

Єфіо́пський вельмо́жа.

26 А А́нгол Госпо́дній промо́вив Пили́пові,
ка́жучи: „Уста́нь та на пі́вдень іди́,
на доро́гу, що від Єрусали́му до Га́зи
спуска́ється, —поро́жня вона́”.

27 І, вста́вши, пішо́в він. І ось муж ефіо́пський,
скопе́ць, вельмо́жа Канда́ки, цари́ці
ефіо́пської, що був над усіма́ її́ ска́рбами,
що до Єрусали́му прибу́в поклони́тись,
28 верта́вся, і, сидючи́ на пово́зі свої́м,
чита́в проро́ка Іса́ю.

29 А Дух до Пили́па промо́вив:
„Підійди́, та й приста́нь до цього́ пово́зу”.

30 Пили́п же підбі́г і почу́в, що той чита́є
проро́ка Іса́ю, та й спита́в:
„Чи розумі́єш, що ти чита́єш?”

31 А той відказа́в: „Як же мо́жу, як ніхто́ не
напу́тить мене́?” І впроси́в він Пили́па
підня́тись та сі́сти з ним.

32 А сло́во Писа́ння, що його́ він чита́в,
було́ це: *„Як вівцю́ на зарі́з Його́ ве́дено,*
і як ягня́ супро́ти стрижія́ безголо́се,
так Він не відкри́в Свої́х уст!
33 *У прини́женні суд Йому́ відня́тий був,*
а про рід Його́ хто розпові́сть?
Бо життя́ Його́ із землі́ забира́ється”…

34 Відізва́вся ж скопе́ць до Пили́па й сказа́в:
„Блага́ю тебе́, це про ко́го гово́рить
проро́к? Чи про се́бе, чи про і́ншого ко́го?”

35 А Пили́п відкри́в уста́ свої́,
і, зача́вши від цього́ Писа́ння, благовісти́в
про Ісу́са йому́.

36 І, як шляхо́м вони́ їхали, прибули́ до яко́їсь
води́. І озва́вся скопе́ць:
„Ось вода́. Що мені́ заважа́є хрести́тись?”

37 А Пили́п відказа́в: „Якщо́ ві́руєш із по́вного
се́рця свого́, то мо́жна”.

А той відповíв і сказáв:
„Я вíрую, що Ісýс Христóс то Син Бóжий!”

38 І звелíв, щоб пóвіз спинúвся.
І обúдва Пилúп та скопéць увійшлú
до водú, і охрестúв він йогó.

39 А колú воні́ вúйшли з водú,
Дух Господнíй Пилúпа забрáв,
і скопéць ужé бíльше не бáчив йогó.
І він їхав, радíючи, шляхóм своїм.

40 А Пилúп опинúвся в Азóті, і, перехóдячи,
звіщáв Євáнгелію всім містáм,
аж пóки прийшóв у Кесарíю.

Навéрненнѧ Сáвла и́ного̀ пéрша дѣ́льність.

Глава̀ ѳ́. (9)

1 А Савл, іщé дúшучи грізьбóю й убúвством
на ýчнів Господніх, приступúвши до
первосвящéника,

2 попроси́в від нього́ листи́ у Дама́ск
синаго́гам, щоб, коли́ зна́йде яки́х
чолові́ків та жіно́к, що тіє́ї доро́ги вони́,
то зв'яза́ти й приве́сти до Єрусали́му.

Ісу́с з'яви́вся Са́влові.

3 А коли́ він ішо́в й наближа́вся до Дама́ску,
то ось на́гло осія́яло сві́тло із не́ба його́,
4 а він повали́вся на зе́млю, і го́лос почу́в,
що йому́ говори́в: „Са́вле, Са́вле,
чому́ ти Мене́ пересліду́єш?"

5 А він запита́в: „Хто Ти, Па́не?"
А Той: „Я Ісу́с, що Його́ пересліду́єш ти.
Тру́дно тобі́ би́ти ногою́ колю́чку!"

6 А він, затруси́вшися та наляка́вшися, ка́же:
„Чого́, Го́споди, хо́чеш, щоб я вчини́в?"

А до нього́ Госпо́дь:
„Устава́й, та до мі́ста пода́йся, *а там* тобі́
ска́жуть, що ма́єш роби́ти!"

7 А лю́ди, що йшли́ з ним, онімі́лі стоя́ли,
бо вони́ чу́ли го́лос, та нікого́ не ба́чили.

Са́вл і Ана́ній.

8 Тоді́ Савл підві́вся з землі́, і хоч о́чі
розплю́щені мав, нікого́ не ба́чив…
І за ру́ку його́ повели́ й привели́
до Дама́ску.

9 І три дні невидю́щий він був, і не їв, і не пив.

10 А в Дама́ску був у́чень оди́н, на йме́ння
Ана́ній.
І Госпо́дь у види́нні промо́вив до нього́:
„Ана́нію!”
А він відказа́в: „Ось я, Го́споди!”

11 Госпо́дь же до нього́: „Уста́нь, і піди́ на
ву́лицю, що Про́стою зве́ться, і пошука́й в
до́мі Ю́довім Са́вла на йме́ння, тарся́нина,
ось бо він мо́литься,
12 і му́жа в види́нні він ба́чив, на йме́ння
Ана́нія, що *до нього́* прийшо́в і ру́ку на
нього́ покла́в, щоб став він видю́щий”…

13 Відпові́в же Ана́ній: „Чув я, Го́споди,
від багатьо́х про цього́ чолові́ка, скі́льки
зла він учини́в в Єрусали́мі свято́м Твоїм!

14 І тут ма́є вла́ду від первосвяще́ників,
щоб в’яза́ти усі́х, хто кли́че Ім’я́ Твоє́”.
15 І промо́вив до нього Госпо́дь:
„Іди́, бо для Ме́не – посу́дина ви́брана він,
щоб носи́ти Ім’я́ Моє́ пе́ред наро́дами,
і царя́ми, і сина́ми Ізра́їля.

16 Бо Я покажу́ йому́, скі́льки ма́є він
ви́терпіти за Ім’я́ Моє́”.

17 І Ана́ній пішо́в, і до до́му ввійшо́в,
і ру́ки покла́вши на нього, промо́вив:
„Са́вле бра́те, Госпо́дь Ісу́с,
що з’яви́вся тобі́ на доро́зі, яко́ю ти йшо́в,
посла́в *ось* мене́, щоб став ти видю́щий,
і напо́внився Ду́ха Свято́го!”

18 І хви́лі тієї відпа́ла з оче́й йому́ ні́би луска́,
і за́раз видю́щий він став…
І, вста́вши, охрести́вся,
19 і, прийня́вши пожи́ву, на си́лах зміцні́в.

Про́повідь Са́вла в Дама́ску.

20 І він за́раз зача́в у синаго́гах звіща́ти про
Ісу́са, що Він — Бо́жий Син,

21 І ди́вом усі́ дивува́лися, хто чув, і говори́ли:
„Хіба́ це не той, що пересліду́вав
в Єрусали́мі визна́вців оцьо́го Ім’я́,
та й сюди́ не на те він прибу́в,
щоб отих пов’яза́ти й приве́сти до
первосвяще́ників?”

22 А Савл іще́ бі́льше зміцня́вся,
і непоко́їв юде́їв, що в Дама́ску жили́,
удово́днюючи, що Той — то Христо́с.

23 А як ча́су мину́ло дово́лі,
юде́ї змо́вилися йо́го вби́ти,
24 та Са́влові ста́ла відо́ма їхня змо́ва.
А вони́ день і ніч чатува́ли в воро́тях,
щоб уби́ти йо́го.

25 Тому́ у́чні забра́ли йо́го вночі́, та й із му́ру
спусти́ли в коші́.

Са́вл в Єрусали́мі.

26 А коли́ він до Єрусали́му прибу́в, то
силкува́вся ста́ти до у́чнів, та йо́го всі
лека́лися, не ві́рячи, що він у́чень.

27 Варна́ва тоді́ взяв його́ та й привів до
Апо́столів, і їм розповів, як доро́гою той
ба́чив Го́спода, і як Він йому́ промовля́в,
і як смілѝво навча́в у Дама́ску в Ісу́сове
Йме́ння.

28 І він із ни́ми вхо́див і вихо́див до
Єрусали́му, і відва́жно звіща́в в Ім'я́
Го́спода.

29 Він та́ко́ж розмовля́в й сперечáвся з
огре́ченими, а вони́ намага́лися вби́ти
його́.
30 Тому́ бра́ття, довíдавшися, відвели́ його́
до Кесарíї, і до Та́рсу його́ відісла́ли.

31 А Це́рква по всій Юде́ї, і Галіле́ї, і Самарíї
мала́ мир, буду́ючись і хо́дячи в стра́сі
Госпо́дньому, і сповня́лася втíхою Ду́ха
Свято́го.
32 І ста́лося, як Петро́ всіх обхо́див, то прибу́в
і до святи́х, що ме́шкали в Лíдді.

33 Знайшо́в же він там чоловíка одно́го,
на йме́ння Ене́й, що на лíжку лежа́в вíсім
ро́ків, — він розсла́блений був.

34 І промо́вив до нього́ Петро́:
„Ене́ю, тебе́ вздоровля́є Ісу́с Христо́с.
Устава́й, і постели́ собі́ сам!”
І той за́раз уста́в…

35 І його́ оглядали́ усі́, хто ме́шкав у Лі́дді й
Саро́ні, які́ наверну́лися до Го́спода.

Петро̀ воскреша́є Тавіт҃у.

36 А в Йоппі́ї була́ одна́ у́чениця, на йме́ння
Тавіта, що в пере́кладі Са́рною зве́ться.
Вона́ по́вна була́ до́брих вчи́нків та
ми́лостині, що чини́ла.

37 І тра́пилося ти́ми дня́ми, що вона́
занеду́жала й уме́рла.
Обми́ли ж її́ й покла́ли в го́рниці.

38 А що Лі́дда лежи́ть недале́ко Йоппі́ї,
то у́чні, прочу́вши, що в ній пробува́є
Петро́, посла́ли до нього́ двох му́жів, що
блага́ли: „Не га́йся прибу́ти до нас!”

39 І, вста́вши Петро́, пішо́в із ни́ми. А коли́ він
прибу́в, то ввели́ його́ в го́рницю.

І обступи́ли його́ всі вдови́ці, пла́чучи та
пока́зуючи йому́ су́кні й плащі́, що їх
Са́рна роби́ла, як із ни́ми була́.

40 Петро́ ж із кімна́ти всіх ви́провадив, і,
ста́вши навко́лішки, помоли́вся, і,
звернувшись до ті́ла, промо́вив:
„Тавіто, встава́й!”

А вона́ свої́ о́чі розплю́щила, і сі́ла,
уздрі́вши Петра́…

41 Він же ру́ку пода́в їй, і підві́в її́, і закли́кав
святи́х і вдови́ць, та й поста́вив живо́ю її́.

42 А це ста́ло відо́ме по ці́лій Йоппі́ї,
і бага́то-хто в Го́спода ввірували.

43 І ста́лось, що він бага́то днів пробу́в у
Йоппі́ї, в одно́го гарба́рника Си́мона.

Навéрнення сóтника Корнúлія. Богобíйний Корнúлій.

Глáва і. (10)

1 Проживáв же одúн чоловíк у Кесарíї,
на ймéння Корнúлій, сóтник пóлку,
що звався Італíйським.

2 З усíм дóмом своїм він побóжний був та
богобíйний, подавáв лю́дям щéдру
мúлостиню, і зáвжди Бóгові молúвся.

3 Я́вно він у видíнні, десь кóло годúни
дев'я́тої дня, бáчив А́нгола Бóжого,
що до ньóго зійшóв і промóвив йомý:
„Корнúлію!”

4 Він погля́нув на ньóго й жахнýвся, й сказáв:
„Що, Гóсподи?” Той же йомý відказáв:
„Молúтви твої й твоя́ мúлостиня пéред
Бóгом згадáлися”.

5 Тепéр же пошлú до Йоппíї людéй, та й
приклúч Сúмона, що звéться Петрóм.

6 Він гостю́є в одно́го гарба́рника Си́мона,
що дім ма́є при мо́рі. Він ска́же тобі́,
що ти ма́єш роби́ти”.

7 Коли́ ж А́нгол, що йому́ говори́в, відійшо́в,
той закли́кав двох із свої́х слуг домо́вих,
і вояка́ богобі́йного з тих, що служи́ли
при нього́му,
8 і розповів їм усе́ та й посла́в їх в Йоппію.

Видіння Петрове.

9 А насту́пного дня, як у доро́зі були́ вони́
та наближа́лись до мі́ста, Петро́ ви́йшов
на го́рницю, щоб помоли́тись, о годи́ні
десь шо́стій.

10 І став він голо́дний, і ї́сти схоті́в. Як йому́ ж
готува́ли, захо́плення на нього́ найшло́,
11 і ба́чить він не́бо відкри́те, і яко́юсь
посу́дину, що схо́дила, немо́в простира́ло
вели́ке, яка́, за чоти́ри кінці́ прив’я́зана,
спуска́лась додо́лу.

12 У ній же знахо́дились чотирино́гі всіля́кі,
і зе́мне га́ддя, і небе́сні пташки́.

13 І го́лос почу́вся до нього́:
„Устáнь, заколи́, Пе́тре, і їж!”

14 А Петро́ відказáв:
„Жо́дним спо́собом, Го́споди, бо нікóли не їв я нічо́го оги́дного чи то нечи́стого!”

15 І знов го́лос удру́ге до нього́:
„Що від Бо́га очи́щене, не вважáй за оги́дне того́!”

16 І це ста́лося три́чі, і посу́дина знов була́ взя́та на не́бо.

Корни́лієві посланці́ в Петра́.

17 Як Петро́ ж у собі́ бенте́жився, що б то зна́чило те види́ння, що ба́чив, то ось посланці́ від Корни́лія, розпита́вши про Си́монів дім, спини́лися пе́ред воріт́ьми,
18 і спита́лися, кри́кнувши: „Чи то тут сиди́ть Си́мон, що зве́ться Петро́?”

19 Як Петро́ ж над види́нням роздýмував,
Дух промо́вив до нього́:
„О́нде три чолові́ки шука́ють тебе́”.

20 Але́ встань і зійди́, і піди́ з ни́ми без
жо́дного су́мніву, бо то Я їх посла́в!”

21 І зійшо́вши Петро́ до тих му́жів, промо́вив:
„Ось я той, що його́ ви шука́єте.
З яко́ї причи́ни прийшли́ ви?”

22 А вони́ відказа́ли:
„Со́тник Корни́лій, муж пра́ведний та
богобі́йний, сла́ви до́брої в усього́ лю́ду
юде́йського, святи́м А́нголом був у
види́нні наста́влений, щоб до до́му свого́
покли́кати тебе́ та послу́хати слів Твої́х.

23 Тоді́ він покли́кав й гости́нно прийня́в їх.
А дру́гого дня він уста́в та й із ни́ми пішо́в;
та́ко́ж де́хто з братів із Йоппі́ї пішли́ з ним.

Петро̀ ѵ Корни́лїѧ.

24 І наза́втра прийшли́ вони́ до Кесарі́ї.
А Корни́лій чека́в їх, рідню́ й близьки́х
дру́зів покли́кавши.

25 А як увіхо́див Петро́, Корни́лій зустрі́нув
його́, і до ніг йому́ впав і вклони́вся.

26 Та Петро́ його́ підві́в, промовля́ючи:
„Уста́нь, бо й сам я люди́на!”

27 І, розмовля́ючи з ним, увійшо́в, і знайшо́в
багатьо́х, що зібра́лися,
28 і промо́вив до них:
„Ви зна́єте, що невíльно юде́єві
приставáти й прихо́дити до чужани́ці.
Та відкри́в мені́ Бог, щоб я жо́дну люди́ну
не мав за оги́дну чи то за нечи́сту.
29 Тому́ я без вага́ння прибу́в, як покли́кано.
Тож пита́ю я вас: З яко́ї причи́ни ви сла́ли
по ме́не?”

30 А Корни́лій сказа́в:
„Четве́ртого дня аж до ціє́ї годи́ни
я по́стив, а о дев’я́тій годи́ні моли́вся я
в до́мі свої́м. І ото́, пе́ред ме́не став муж у
блиску́чій оде́жі
31 й сказа́в: ‘Корни́лію, почу́та моли́тва твоя́,
і твої ми́лостині пе́ред Бо́гом згада́лися.

32 Тож пошли́ до Йоппі́ї, і приклúч Си́мона,
що зве́ться Петро́м. Він гостю́є в
гарба́рника Си́мона, у госпо́ді край мо́ря,
— він при́йде й розпові́сть тобí’.

33 Я за́раз по те́бе посла́в, —
ти до́бре зроби́в, що прийшо́в.
Тож тепе́р пе́ред Бо́гом ми всі стоїмо́,
щоб почу́ти все те, що Госпо́дь наказа́в
був тобі́.”

Петро́ва нау́ка у Корнилія.

34 А Петро́ відкри́в уста́ свої́ та й промо́вив:
„Пізнаю́ я попра́вді, що не ди́виться Бог
на обли́ччя,
35 але́ в ко́жнім наро́ді приє́мний Йому́,
хто бої́ться Його́ й чи́нить пра́ву.

36 Він сло́во посла́в для Ізра́їлевих сині́в,
благові́стячи мир че́рез Ісу́са Христа́,
що Госпо́дь Він усім.

37 Ви зна́єте спра́ву, що по всій Юде́ї була́ й
зачала́сь з Галіле́ї, пі́сля хре́щення, що
Іва́н пропові́дував,
38 Ісу́са, що був із Назаре́ту, як пома́зав Його́
Святи́м Ду́хом і си́лою Бог.
І ходи́в Він, добро́ чи́нячи й усіх
уздоро́влюючи, кого́ понево́лив дия́вол,
бо Бог був із Ним.

39 І ми свíдки всьóму, що Він учинúв у
Юдéйському крáї та в Єрусалúмі,
та вбúли Йогó, на дéреві повíсивши…

40 Алé Бог воскресúв Йогó трéтього дня,
і дав Йомý, щоб з’явúвся,
41 не всьóму нарóдові, алé наперед
Бóгом вúбраним свíдкам, нам, що з Ним
їли й пилú, як воскрéс Він із мéртвих.

42 І Він нам звелíв, щоб нарóдові ми
проповíдували та засвíдчили,
що то Він є призна́чений Бóгом Суддя́
для живúх і для мéртвих.

43 Усі пророки свідкýють про Ньóго,
що кóжен, хто вíрує в Ньóго, одéржить
прóщення гріхíв Йогó Ймéнням.

Охрéщення поган.

44 Як Петрó говорúв ще слова́ ці, злúнув
Святúй Дух на всіх, хто слýхав слова́.
45 А обрíзані вíруючі, що з Петрóм прибулú,
здивува́лися дúвом, що дар Дýха Святóго
пролúвся та́кож на поган!

46 Бо чу́ли воні́, що мо́вами рі́зними
ті розмовля́ли та Бо́га звели́чували…
Петро́ тоді́ відпові́в:
47 „Чи хто мо́же забороні́ти хрести́тись водо́ю
оці́м, що оде́ржали Ду́ха Свято́го,
як і ми?”

48 І звелі́в охрести́тися їм у Йме́ння Ісу́са
Христа́. Тоді́ проси́ли його́ позоста́тися в
них кі́лька днів.

Пита́ння наве́рнення пога́н.

Гла́ва ѧ҃і. (11)

Почу́ли ж Апо́столи й бра́ття,
що в Юде́ї були́, що й пога́ни прийняли́
Сло́во Бо́же.
2 І, як Петро́ поверну́вся до Єрусали́му,
з ним ста́ли змага́тися ті, хто з обрі́зання,
3 ка́жучи: „Чого́ ти ходи́в до люде́й
необрі́заних та споживáв із ни́ми?”

4 Петро́ ж розпоча́в і їм розповів за
поря́дком, гово́рячи:
5 „Був я в мі́сті йоппі́йському і моли́вся, і ба́чив
в захо́пленні види́ння: яка́сь посу́дина
схо́дила, немо́в простира́ло вели́ке,
яка́, за чоти́ри кінці́ прив’я́зана,
спуска́лася з не́ба й підійшла́ аж до ме́не.

6 Зазирну́вши до не́ї, я погля́нув, і поба́чив
там чотирино́гих землі́, і зві́рів, і га́ддя,
і небе́сних пташо́к.

7 І го́лос почу́в я, що мені́ промовля́в:
‘Уста́нь, Пе́тре, заколи́ та й їж!’

8 А я відказа́в:
‘Жо́дним спо́собом, Го́споди,
бо нікО́ли нічо́го оги́дного чи то нечи́стого
в уста́ мої не ввіхо́дило!’

9 І відпові́в мені́ го́лос із не́ба вдру́ге:
‘Що від Бо́га очи́щене, не вважа́й
за оги́дне того́!’

10 І це ста́лося три́чі, і все знов було́ взя́те
на не́бо.

11 І ось три чоловíки, посланцí з Кесарíї
до мéне, пéред дóмом, де був я,
спинúлися зáраз.

12 І сказáв менí Дух ітú з нúми без жóдного
сýмніву.
Зо мнóю ж пішлú й оцí шéстеро брáття,
і ввійшлú ми до дóму тогó чоловíка.

13 І він нам розповíв, як у дóмі своїм бáчив
Áнгола, якúй став і сказáв:
‘Пошлú до Йоппíї, та приклúч тогó
Сúмона, що звéться Петрóм,
14 він словá тобí скáже, якúми спасéшся і ти,
і ввесь дім твій’.

15 А як я промовлáв, злúнув на них Святúй
Дух, як спочáтку й на нас.
16 І я згадáв слóво Господнє, як Він говорúв:
‘Івáн ось водóю хрéстив, ви ж охрéщені
бýдете Дýхом Святúм’.

17 Отóж, колú Бог дав однáковий дар їм,
як і нам, що ввíрували в Гóспода
Ісýса Христá, то хто ж я такúй,
щоб міг заперечити Бóгові?

18 І, почу́вши таке́, замо́вкли вони́,
і Бо́га хвали́ли, гово́рячи:
„Ото́ж, і пога́нам Бог дав покая́ння
в життя́!”

Пе́рші христия́ни в Антіохі́ї.

19 А ті, хто розпоро́шився від пересл і́дування,
що знялó ся булó че́рез Стефа́на,
перейшли́ на́віть до Фінікі́ї, і Кі́пру,
і Антіохі́ї, не звісту́ючи сло́ва нікóму,
крім юде́їв.

20 А між ни́ми були́ мужі́ деякі з Кі́пру
та з Кірине́ї, що до Антіохі́ї прийшли́,
і промовля́ли й до гре́ків, благові́стячи
про Го́спода Ісу́са.

21 І Госпо́дня рука́ була́ з ни́ми; і вели́ке число́
їх уві́рувало, і наверну́лось до Го́спода!

22 І ві́стка про них досягла́ до вух
єрусали́мської Це́ркви, і до Антіохі́ї
посла́ли Варна́ву.

23 А він, як прийшо́в і благода́ть Бо́жу
поба́чив, звесели́вся, і всіх став проси́ти,
щоб се́рцем рішу́чим трима́лися Го́спода.

24 Бо він до́брий був муж, по́вний Ду́ха
Свято́го та ві́ри. І прилучи́лось бага́то
наро́ду до Го́спода!

25 Пі́сля того́ пода́вся Варна́ва до Та́рсу,
щоб Са́вла шука́ти.
26 А знайшо́вши, привів в Антіохію.
І збира́лись у Це́ркві вони́ ці́лий рік,
і навча́ли бага́то наро́ду, і в Антіохії
найпе́рш христия́нами на́звано у́чнів.

27 Прибули́ ж ти́ми дня́ми проро́ки від
Єрусали́му до Антіохії.

28 І встав оди́н з них, на йме́ння Ага́в,
і Ду́хом проріка́, що го́лод вели́кий у ці́лому
сві́ті наста́не, як за Кла́вдія був.

29 Тоді́ у́чні, ся́кий із свое́ї спромо́жности,
постанови́ли посла́ти допомо́гу брата́м,
що в Юде́ї жили́.

30 Що й зроби́ли, че́рез ру́ки Варна́ви та
Са́вла, посла́вши до старши́х.

Дру́ге пересліду́ванна Апо́столів в Єрусали́мі.

Глава́ ѵ́і. (12)

1 Цар І́род тоді́ підні́с ру́ки, щоб де́кого
з Це́ркви гнобити́.

2 І мече́м він стяв Я́кова, брата́ Іва́нового.

3 А ба́чивши, що подо́балося це юде́ям,
він заду́мав схопи́ти й Петра́.
Були́ ж дні Опрі́сноків.

Ув'я́зненна Апо́стола Петра́.

4 І, схопи́вши його́, посади́в до в'язни́ці,
і переда́в чотирьо́м чві́ркам воякі́в,
щоб його́ стереглѝ, бажа́ючи ви́вести
лю́дям його́ по Па́сці.

5 Отóж, у в’язни́ці Петра́ стереглú, а Це́рква
ре́вно молúлася Бóгові за ньóго.

6 А як Íрод хотíв йогó ви́вести,
Петрó спав тíєї нóчі між двомá воякáми,
закýтий у два ланцюги́, і сторóжа
пильнувáла в’язни́цю при две́рях.

Чудéсне звíльнення Апóстола Петрà з вʼязни́ці.

7 І ось Áнгол Госпóдній з’яви́вся,
і в в’язни́ці зася́яло свíтло.
І, доторкнýвшись до бóку Петрóвого,
він збуди́в йогó, кáжучи:
„Мерщíй вставáй!”
І ланцюги́ йомý з рук поспадáли.

8 А Áнгол до ньóго промóвив:
„Підпережи́ся, і взуй сандáлі свої́”.
І він так учини́в. І кáже йомý:
„Зодягни́ся в плащá свогó,
та й за мнóю йди́”.

9 І, ви́йшовши, він ішóв услíд за ним,
і не знав, чи то прáвда, що робúлось від
Áнгола, бо дýмав, що видíння він бáчить.

10 Як сторо́жу мину́ли вони́ пе́ршу й дру́гу,
то прийшли́ до зали́зної бра́ми, що до
мі́ста веде́, — і вона́ відчини́лась сама́ їм.
І, ви́йшовши, пройшли́ одну́ ву́лицю, —
і відступи́в А́нгол за́раз від нього́.

11 Сказа́в же Петро́, опритомнівши:
„Тепе́р зна́ю правди́во, що Госпо́дь
посла́в Свого́ А́нгола, і ви́дер мене́ із рук
І́родових та від усього́ чека́ння наро́ду
юде́йського”.

Петро̀ в садѝбі Марі́ї.

12 А зміркува́вши, він прийшо́в до сади́би
Марі́ї, ма́тері Іва́на, зва́ного Ма́рком,
де бага́то зібра́лося й моли́лося.

13 І як Петро́ в фі́ртку бра́ми посту́кав,
то ви́йшла послу́хати служни́ця, що
звала́ся Ро́да,
14 та го́лос Петрі́в розпізна́вши, вона́ з
ра́дощів не відчини́ла воріт, а прибі́гши,
сказа́ла, що Петро́ при воро́тях стої́ть!…

15 А вони́ їй сказа́ли: „Чи ти навісна́?”

Та вона́ запевня́ла *своє́,* що є так.
Вони́ ж говори́ли: „То А́нгол його́!”

16 А Петро́ й да́лі сту́кав. Коли́ ж відчини́ли,
вони́ його́ вгле́діли та й дивува́лися.

17 Махну́вши ж руко́ю до них, щоб мовча́ли,
він їм розпові́в, як Госпо́дь його́ ви́вів із
в’язни́ці.
І сказа́в:
„Сповісті́ть про це Я́кова й бра́ттю.”
І, ви́йшовши, він до і́ншого мі́сця пішо́в.

18 Коли́ ж наста́в день, помі́ж воюка́ми
зчини́лась вели́ка трево́га, що то ста́лось
з Петро́м.

19 А І́род, пошука́вши його́ й не знайшо́вши,
відда́в ва́рту під суд, і звелі́в їх стра́тити.
А сам із Юде́ї відбу́в в Кесарі́ю, і *там*
перебува́в.

Смерть І́рода.

20 А І́род розгні́ваний був на тиря́н та
сидо́нян.

І вони́ однодýшно до нього́ прийшли́,
і вблага́ли царського́ посте́льника Вла́ста,
та й ми́ру проси́ли, бо їхня земля́
годува́лась з царсько́ї.

21 Дня ж призна́ченого І́род убра́вся в оде́жу
царську́, і на підви́щенні сів та й до них
говори́в.

22 А на́товп крича́в: „Голо́с Бо́жий, а не
лю́дський!”

23 І А́нгол Госпо́дній ура́зив знена́цька його́,
бо він не віддáв сла́ви Бо́гові.
І черва́ його́ з’їла, і він уме́р…

Сло́во Бо́же зроста́є.

24 Сло́во ж Бо́же росло́ та помно́жувалось.

25 А Варна́ва та Савл, слу́жбу ви́конавши,
поверну́лись із Єрусали́му, узя́вши з
собо́ю Іва́на, що про́званий Ма́рком.

Пе́рша по́дорож Павла́ до пога́н. Наве́рнення проко́нсула на Кі́прі.

Глава́ ѓ. (13)

1 А в Антіохі́ї, у та́мошній Це́ркві були́
ці проро́ки та вчителі́: Варна́ва й Семе́н,
зва́ний Ні́ґер, і кірине́янин Луці́й,
і Манаї́л, що був ви́годуваний із тетра́рхом
І́родом, та ще Савл.

2 Як служи́ли ж вони́ Господе́ві та по́стили,
проріk Святи́й Дух:
„Відділі́ть Варна́ву та Са́вла для Ме́не
на спра́ву, до яко́ї покли́кав Я їх!”

3 Тоді́, попо́стивши та помоли́вшись, вони́
ру́ки покла́ли на них, і відпусти́ли.

4 Вони́ ж, по́слані бу́вши від Ду́ха Свято́го,
прийшли́ в Селевкі́ю, а зві́дти до Кі́пру
відпли́нули.

5 Як були́ ж в Салами́ні, то звіща́ли вони́
Сло́во Бо́же по синаго́гах юде́йських;
до по́слуг же ма́ли й Іва́на.

6 А коли́ перейшли́ аж до Па́фи ввесь о́стрів,
то знайшли́ ворожби́та одно́го,
лжепроро́ка юде́янина, йому́ на ім’я́
Варісу́с.

7 Він був при прокó нсулі Сергії Па́влі,
чолові́ку розу́мнім.
Той заклика́в Варна́ву та Са́вла,
і пра́гнув послу́хати Бо́жого Сло́ва.

8 Але́ їм опира́вся Еліма ворожби́т той,
бо ім’я́ його́ переклада́ється так, і
намага́вся відверну́ти від ві́ри прокó нсула.

9 Але́ Савл, що й Павло́ він, перепо́внився
Ду́хом Святи́м і на нь о́го спогля́нув,
10 і промо́вив: „О си́ну дия́волів, по́вний
вся́кого пі́дступу та всіля́кої зло́сти,
ти во́рогу вся́кої пра́вди!
Чи не переста́неш ти плу́тати про́стих
Госпо́дніх доріг?

11 І тепе́р ось на те́бе Госпо́дня рука́,
ти ста́неш сліпи́й, і со́нця ба́чити не бу́деш
до ча́су!”

І ми́ттю обня́в того́ мо́рок та те́мрява,
і став він ходи́ти навпо́мацки та шука́ти
повода́тора…

12 Тоді́ той прокóнсул, як поба́чив,
що ста́лося, увíрував, і дивува́вся нау́ці
Госпóдній!

Прóповідь Павлà в Антіохíї Пісідíйській.

13 І, як від Па́фа Павло́ й ті, хто з ним був,
відпливли́, то вони́ прибули́ в
Памфілíйську Пергíю.

А Іва́н, відлучи́вшись від них, поверну́вся
до Єрусали́му.

14 А вони́, пішóвши з Пергíї, прийшли́ до
Пісідíйської Антіохíї, і дня суботнього
до синагóги ввійшли́ й посіда́ли.

15 А по відчита́нні Зако́ну й Проро́ків, старші́
синагóги посла́ли до них, переказуючи:
„Мужí-бра́ття, якщо́ ма́єте сло́во потíхи
для лю́ду, промóвте!”

16 Тоді́ Павло́ встав, і да́вши зна́ка руко́ю,
промо́вив: „Послу́хайте, мужі́ ізраїльтя́ни,
та ви, богобі́йні!

17 Бог цих Ізра́їлевих люде́й ви́брав Собі́ отців
на́ших, і підви́щив наро́д, як він перебува́в
у єги́петському кра́ї, і руко́ю поту́жною
ви́вів їх із нього́,
18 і літ із со́рок Він їх годува́в у пусти́ні,
19 а ви́губивши сім наро́дів в землі́
ханаа́нській, поділи́в жеребко́м і́хню
зе́млю між ни́ми,
20 ма́йже що по чоти́риста й п'ятидесяти́
ро́ках.
Пі́сля того́ аж до Самуї́ла проро́ка Він їм
су́ддів дава́в.

21 А по́тім забажа́ли царя́, і Бог дав їм Сау́ла,
си́на Кі́сового, му́жа з Веніями́нового
пле́мени, на чоти́ри деся́тки ро́ків.

22 А його́ віддали́вши, поста́вив царе́м їм
Дави́да, про яко́го й сказа́в, засві́дчуючи:
'Знайшо́в Я Дави́да, си́на Єссе́євого,
чолові́ка за се́рцем Свої́м, що всю во́лю
Мою́ він вико́нувати бу́де'.

23 За обі́тницею, із його́ наси́ння підня́в Бог
Ісу́са, як спасі́ння Ізра́їлеві,
24 як Іва́н — пе́ред са́мим прихо́дом Його́ —
усьо́му наро́дові Ізра́їлевому пропові́дував
хре́щення на покая́ння.
25 А коли́ свою́ путь Іва́н ви́конав, то він
промовля́в: *‘Я не Той, за Кого́ ви мене́
вважа́єте, але́ йде́ он за мно́ю, що Йому́
розв’яза́ти ремінця́ від узуття́ Його́
я недосто́йний’.*

26 Мужі́-бра́ття, сини́ ро́ду Авраа́мового, та
хто богобоя́зний із вас! Для вас було́
по́слане сло́во спасі́ння цього́.

27 Бо ме́шканці Єрусали́му та їхня старши́на
Його́ не пізна́ли, а проро́чі слова́ які́
щосубо́ти чита́ються — вони́ спо́внили
при́судом,
28 і хоч жо́дної прови́ни смерте́льної *в Ісу́сі*
вони́ не знайшли́, все ж проси́ли Пила́та
вби́ти Його́.

29 Коли́ ж усе́ ви́повнилось, що про Нього́
напи́сане, то зняли́ *Його́* з де́рева,
та й до гро́бу покла́ли.

30 Але́ Бог воскреси́в Його́ з ме́ртвих!

31 Він з'явля́вся бага́то днів тим, що були́
поприхо́дили з Ним із Галіле́ї до
Єрусали́му, і що тепе́р вони́ сві́дки Його́
пе́ред людьми́.

32 І ми благовістимо́ вам ту обі́тницю,
що да́на була́ на́шим отця́м,
33 що її́ нам, їхнім ді́тям, Бог ви́конав, воскре-
си́вши Ісу́са, як напи́сано в дру́гім псалмі́:
'Ти Мій Син, Я сього́дні Тебе́ породи́в!'

34 А що Він воскреси́в Його́ з ме́ртвих, щоб
більш не верну́вся в зотлі́ння, те так
заповів: *'Я дам вам ті ми́лості, що обі́цяні
ві́рно Дави́ду були́!*

35 Тому́ то й деі́нде гово́рить: *'Не даси́ Ти
Своє́му Свято́му поба́чити тлі́ння!'*
36 Бо Дави́д, що ча́су свого́ послужи́в во́лі
Бо́жій, спочи́в, і злучи́вся з отця́ми свої́ми,
і тлі́ння поба́чив.

37 Але́ Той, що Бог воскреси́в Його́ з ме́ртвих,
тлі́ння не поба́чив.

38 О́тже, мужі́-бра́ття, хай відо́мо вам бу́де,
що про́щення гріхі́в че́рез Нього́
звіща́ється вам.

39 І в усі́м, у чо́му ви не могли́ ви́правдатись
Зако́ном Мойсе́євим, че́рез Нього́
випра́вдується ко́жен ві́руючий.

40 Ото́ж, стережі́ться, щоб на вас не прийшло́,
що в Проро́ків прові́щене:
41 *‘Диві́ться, погордю́щі,*
і дивую́йтеся та пощеза́йте,
бо Я ді́ло роблю́ за днів ва́ших,
те ді́ло, що йому́ не пові́рите ви,
якби́ хто розпові́в вам!’”

42 А як ста́ли вихо́дити вони́, то їх про́шено,
щоб на дру́гу суббо́ту до них говори́ли
ті самі́ слова́.

43 А коли́ розійшла́сь синаго́га, то бага́то з
юде́їв та й із новові́рців побо́жних
пішли́ за Павло́м та Варна́вою, а вони́
промовля́ли до них і намовля́ли їх
перебува́ти в благода́ті Бо́жій.

44 А в насту́пну суббо́ту зібра́лося ма́йже все
міс́то послу́хати Бо́жого Сло́ва.

45 Як юде́ї ж поба́чили на́товп, то
напо́внились за́здрощів, і ста́ли пере́чити
мо́ві Павла́ та богозневажа́ти.

46 Тоді́ Павло́ та Варна́ва му́жньо промо́вили:
„До вас пе́рших потрі́бно було́ говори́ть
Сло́во Бо́же; та коли́ ви його́ відкида́єте,
а себе́ вважа́єте за недосто́йних ві́чного
життя́, то ось до пога́н ми зверта́ємось.

47 Бо так запові́в нам Госпо́дь:
‘Я сві́тлом поста́вив Тебе́ для пога́н,
щоб спасі́нням Ти був аж до кра́ю землі́!’”

48 А пога́ни, почу́вши таке́, раділи та Сло́во
Госпо́днє хвали́ли. І всі ті, хто
призна́чений був в життя́ ві́чне, ува́рували.
49 І ши́рилось Сло́во Госпо́днє по ці́лій краї́ні.

50 Юде́ї ж підби́ли побо́жних впливо́вих жіно́к
та значні́ших у мі́сті, і знялй
пересліду́вання на Павла́ та Варна́ву, та й
ви́гнали їх із своє́ї землі́.

51 Воні́ ж, обтрусѝвши із ніг своїх по́рох на них, подали́ся в Іконі́ю.

52 А у́чні сповня́лися ра́дощів і Ду́ха Свято́го.

Випа́дки в Іко́нії та в Ли́стрі.

Глава́ ді. (14)

І тра́пилось, що в Іконі́ї вку́пі ввійшли́ воні́ до синаго́ги юде́йської,
і промо́вили так, що бе́зліч юде́їв й огре́чених уві́рували.

2 Невірні ж юде́ї підбу́рили та роз'ятри́ли ду́ші пога́н на братів.

3 Та проте́ до́вгий час пробули́ воні́ там, промовля́ючи му́жньо про Го́спода, що свідо́цтво дава́в сло́ву благода́ті Свое́ї, і роби́в, щоб знаме́на та чу́да чини́лись їхніми рука́ми.

4 А в мі́сті наро́д поділи́вся, і приста́ли одні́
до юде́їв, а і́нші трима́лись Апо́столів.

5 Коли́ ж ки́нулися ті пога́ни й юде́ї з свої́ми
старши́ми, щоб зневá́жити їх та каміннням
поби́ти,
6 то, дізна́вшись про це, вони́ повтіка́ли
до міст лікао́нських, до Лі́стри та Де́рвії,
та в око́лиці їхні,
7 і Єва́нгелію там звіща́ли.

8 А в Лі́стрі сиді́в оди́н чолові́к, безвла́дний
на но́ги, що криви́й був з утро́би свое́ї
ма́тері, і нико́ли ходи́ти не міг.

9 Він слу́хав, як Павло́ говори́в, яки́й пи́льно
на нього́ споглядну́в, і поба́чив, що ма́є він
ві́ру вздоро́вленим бу́ти,
10 то го́лосом гучни́м промо́вив:
„Уста́нь про́сто на но́ги свої́!”
А той ско́чив, і ходи́ти почáв…

11 А лю́ди, поба́чивши, що Павло́ вчини́в,
підне́сли свій го́лос, гово́рячи по-
лікао́нському: „Боги́ лю́дям вподі́бнились,
та до нас ось зійшли́!”…

12 І Варна́ву воні́ зва́ли Зе́всом, а Герме́сом
Павла́, бо він про́від мав у сло́ві.

13 А жрець Зе́вса, що свяги́ня його́ пе́ред
мі́стом була́, припрова́див бики́ та вінки́
до воріт, та й з наро́дом прино́сити
же́ртву хоті́в.

14 Та коли́ про це почу́ли Апо́столи Варна́ва й
Павло́, то розде́рли оде́жі свої́, та й
ки́нулися між наро́д, кричачи́
15 та гово́рячи:
„Що це ро́бите, лю́ди? Таж і ми такі́ самі́
смерте́льні, поді́бні вам лю́ди,
і благовістимо́ вам, від оци́х ось марно́т
наверну́тись до Бо́га Живо́го, що створи́в
не́бо й зе́млю, і мо́ре, і все, що в них є.

16 За мину́лих роді́в попусти́в Він усі́м
наро́дам, щоб ходи́ли стежка́ми свої́ми,
17 але́ не зоста́вив Себе́ Він без сві́дчення,
добро́ чи́нячи: подава́в нам із не́ба дощі́
та врожа́йні часи́, та напо́внював їжею й
ра́дощами серця́ на́ші”.
18 І, гово́рячи це, зале́две спини́ли наро́д
не прино́сити їм же́ртов.

19 А з Антіохі́ї та з Іконі́ї посхо́дились юде́ї,
і, підбу́ривши на́товп, каміння́м поби́ли
Павла́, та й за мі́сто геть ви́волікли,
ма́вши ду́мку, що вмер він…

20 Коли́ ж у́чні його́ оточи́ли, то він уста́в,
та й верну́вся до мі́ста.
А насту́пного дня він відбу́в із Варна́вою
в Де́рвію.

Поверне́ння до Антіохі́ї.

21 І, як звісти́ли Єва́нгелію тому́ мі́стові, і у́чнів
бага́то придба́ли, вони́ поверну́лися в
Лі́стру, та в Іконі́ю, та в Антіохі́ю,
22 ду́ші у́чнів зміцня́ючи, про́сячи перебува́ти
в ві́рі, та навча́ючи, що че́рез вели́кі
у́тиски тре́ба нам вхо́дити у Бо́же
Ца́рство.

23 І рукопокла́ли їм пресві́терів по Церква́х,
і помоли́лися з по́стом та й їх передали́
Господе́ві, в Яко́го ввірували.

24 Як вони́ ж перейшли́ Пісіді́ю, прибули́ в
Памфілі́ю;

25 і, звісти́вши Госпо́днє Сло́во в Пергії́,
воні́ в Атталі́ю ввійшли́,
26 а зві́дти попли́нули в Антіохі́ю,
зві́дки були́ благода́ті Бо́жій ві́ддані
на ді́ло, що його́ й закінчи́ли.

27 А прибу́вши та скли́кавши Це́ркву,
воні́ розповіли́, як бага́то вчини́в Бог
із ни́ми, і що відкри́в две́рі і ві́ри пога́нам.

28 І перебува́ли воні́ немали́й час із у́чнями.

Апо́стольський Собо́р в Єрусали́мі.

Глава́ ѳ҃і. (15)

1 Деяки́е, що з Юде́ї прийшли́, навча́ли
братів: „Якщо́ ви не обрі́жетеся
за звича́єм Мойсе́євим, то спасти́ся
не мо́жете.”

2 Коли́ ж супере́чка повста́ла й чима́ле
змага́ння в Павла́ та в Варна́ви з ни́ми,
то постанови́ли, щоб Павло́ та Варна́ва,

та де́хто ще і́нший із них, пішли́ в спра́ві
ції до Апо́столів й старши́х у Єрусали́м.

3 Тож вони́, відпрова́джені Це́рквою, ішли́
че́рез Фінікі́ю та Самарі́ю, розпові́дуючи
про пога́нське наве́рнення, і ра́дість
вели́ку чини́ли всім бра́ттям.

4 Коли́ ж в Єрусали́м прибули́ вони́,
були́ при́йняті Це́рквою, та Апо́столами,
та старши́ми, і вони́ розповіли́,
як бага́то вчини́в Бог із ни́ми.

5 Але́ де́хто, що ввірували з фарисе́йської
па́ртії, уста́ли й сказа́ли, що потрі́бно
пога́нів обрі́зувати й наказа́ти,
щоб Зако́на Мойсе́євого береглй.
6 І зібра́лись Апо́столи й ста́рші,
щоб розгля́нути спра́ву оцю́.

7 Як вели́ке ж змага́ння повста́ло, Петро́
встав і промо́вив до них:
„Мужі́-бра́ття, ви зна́єте, що з да́вні́шніх
днів ви́брав Бог поміж на́ми мене́,
щоб пога́ни почу́ли сло́во Єва́нгелії
че́рез уста́ мої, та й увірували.

8 І засві́дчив їм Бог Серцезна́вець, да́вши їм
Ду́ха Свято́го, як і нам,
9 і між на́ми та ни́ми різни́ці Він жо́дної не
вчини́в, очи́стивши ві́рою їхні серця́.

10 Ото́ж, чого́ Бо́га тепе́р споку́шуєте,
щоб у́чням на ши́ю покла́сти ярмо́, яко́го
ані́ на́ші отці́, ані́ ми не здола́ли поне́сти?

11 Та ми ві́руємо, що спасе́мося благода́ттю
Го́спода Ісу́са так са́мо, як і вони́.”

12 І вся грома́да замо́вкла, і слу́хали пи́льно
Варна́ву й Павла́, що розповіда́ли, які́ то
знаме́на та чу́да вчини́в че́рез них Бог
між пога́нами!

13 Як замо́вкли ж вони́, то Я́ків озва́вся й
промо́вив: “Мужі́-бра́ття, послу́хайте
та́ко́ж мене́.
14 Си́мон ось розповів, як згля́нувся Бог від
поча́тку, щоб ви́брати люд із пога́нів для
Йме́ння Свого́.

15 І проро́чі слова́ з цим пого́джуються, як
напи́сано:

16 ‘Потóму вернýся, і відбудýю Давúдову
скúнію занепáлу, і відбудýю руїни її́, і
нанóво постáвлю її́,
17 щоб шукáли Гóспода лю́ди зостáлі та всі
нарóди, над якúми Ім’я́ Моє́ клúкано,
говóрить Госпóдь, що чúнить це все!
18 Господéві відвíку відóмі всі вчинки Йогó.’

19 Томý дýмаю я, щоб не турбувáти погáн,
що до Бóга навертáються,
20 алé написáти до них, щоб стрúмувались від
занечúщення ídольського, та від блýду,
і задушенúни, і від крóви.

21 Бо своїх проповíдників мáє Мойсéй по
містáх здавендáвна, і щосубóти читáють
йогó в синагóгах.”

22 Тодí постановúли Апóстоли й стáрші з
цíлою Цéрквою вúбрати мýжів із них,
і послáти до Антіохíї з Павлóм та
Варнáвою Ю́ду, що звéться Варсáвва,
і Сúлу, мýжів проводирíв між братáми,
23 написавши своїми рукáми оцé: „Апóстоли й
стáрші братú до братíв, що з погáн в
Антіохíї, і Сúрії, і Кілікíї: Вітáємо вас!

24 Че́рез те, що ми чу́ли, що де́які з вас, яки́м
ми того́ не дору́чували, стурбува́ли
нау́кою вас, і захита́ли вам ду́ші,
25 то ми постанови́ли однодушно, зібра́вшися,
щоб о́браних мужі́в посла́ти до вас із
кохани́ми на́шими Варна́вою та Павло́м,
26 людьми́ ти́ми, що ду́ші свої́ віддали́
за Ім'я́ Го́спода на́шого Ісу́са Христа́.

27 Тож ми Ю́ду та Си́лу посла́ли, що ви́яснять
у́сно те са́ме.

28 Бо зво́лилось Ду́хові Свято́му і нам,
тягару́ вже нія́кого не накла́дати на вас,
окрі́м цього́ необхі́дного:
29 стри́муватися від і́дольських же́ртов та
кро́ви, і задушени́ни, та від блу́ду.

Оберега́ючися від то́го, ви зро́бите до́бре.
Бува́йте здоро́ві!"…

30 Посланці́ ж прийшли́ в Антіохі́ю, і, зібра́вши
наро́д, доручи́ли листа́.

31 А перечита́вши, раді́ли з потіше́ння того́.

32 А Ю́да та Си́ла, самі́ бу́вши проро́ками,
ча́стим сло́вом підбадьо́рували та
зміцня́ли братів.

33 А як перебули́ вони́ там яки́йсь час, то
брати́ їх відпусти́ли з ми́ром до тих, хто їх
ви́слав.

34 Але́ Си́ла схотів лиши́тися там, а Ю́да
верну́вся до Єрусали́му.

35 А Павло́ з Варна́вою в Антіохії́ жили́,
навча́ючи та благові́стячи ра́зом із і́ншими
багатьома́ Сло́во Госпо́днє.

Дрꙋ́га по́дорож Павла̀.
Павло̀ розлꙋча́єтьсѧ з Варна́вою.

36 А по де́кількох днях промо́вив Павло́ до
Варна́ви:
„Ході́мо знов, і відві́даймо на́ших братів
у ко́жному мі́сті, де ми провіща́ли Сло́во
Госпо́днє, як вони́ пробува́ють.”

37 А Варна́ва хотів був узя́ти з собо́ю Іва́на,
що зва́ний був Ма́рком.

38 Та Павло́ вважа́в за потрі́бне не бра́ти з
собо́ю того́, хто від них відлучи́вся з
Памфілі́ї,
та з ни́ми на пра́цю не йшо́в.

39 І повста́ла незго́да, і розлучи́лись вони́ між
собо́ю. Тож Варна́ва взяв Ма́рка, і
попли́нув
до Кі́пру.

40 А Павло́ ви́брав Си́лу й пішо́в, Бо́жій
благода́ті брата́ми доручений.
41 І прохо́див він Си́рію та Кілікі́ю,
Церкви́ змі́цнюючи.

Господь кличе Павла до Македонії.

Глава 16. (16)

І прибу́в він у Де́рвію й Лі́стру.
І ото́ був там оди́н у́чень, на ім'я́ Тимофі́й,
син наве́рненої одні́єї юде́янки, а ба́тько
був ге́ллен.

2 До́бре свідо́цтво про нього́ дава́ли брати́,
що були́ в Лі́стрі та в Іконі́ї.

3 Павло́ захотів його́ взя́ти з собо́ю,
і, взя́вши, обрі́зав його́ че́рез юде́їв,
що були́ в тих місця́х, бо всі зна́ли
про ба́тька його́, що був ге́ллен.

4 Як мі́ста ж перехо́дили, то їм передава́ли,
щоб вони́ берегли́ оті́ постано́ви, які́
ви́дали в Єрусали́мі Апо́столи та ста́рші.
5 А Церкви́ змі́цнювалися в ві́рі, і щоде́нно
зроста́ли кі́лькістю.

6 А що Дух Свято́й їм не звелі́в провіща́ти
сло́во в А́зії, то вони́ перейшли́ че́рез
Фрі́гію та че́рез краї́ну гала́тську.

7 Дійшо́вши ж до Мі́зії, хоті́ли піти́ до Віті́нії,
та їм не дозво́лив Дух Ісу́сів.

8 Обмину́вши ж Мі́зію, прибули́ до Троа́ди.

9 І Павло́ві з’яви́лось виді́ння вночі́: яки́йсь
Македо́нянин став пе́ред ним і блага́в
його́, ка́жучи:

„Прийди́ в Македо́нію, і нам поможи́!”

10 Як поба́чив він це види́ння, то ми за́раз
хоті́ли піти́ в Македо́нію, зрозумі́вши,
що Госпо́дь нас покли́кав звіща́ти їм
Єва́нгелію.

Павло́ й Сила́ в Филипах.

11 Тож відпли́вши з Троа́ди,
прибули́ ми на́впрост у Самотра́кію,
а дру́гого дня до Неа́поля,
12 звідті́ля́ ж у Фили́пи, що є пе́рше
мі́сто-оса́да в тій части́ні Македо́нії.
І пробули́ ми в цім мі́сті днів кі́лька.

13 Дня ж субо́тнього ви́йшли ми з мі́ста над
рі́чку, де, за звича́єм, було́ мі́сце моли́тви,
і, посіда́вши, розмовля́ли з жінка́ми,
що посхо́дились.

14 Прислуха́лася й жі́нка одна́, що зва́лася
Лі́дія, купчи́ха кармази́ном з мі́ста Тіятір,
що Бо́га вона́ шанува́ла.
Госпо́дь же їй се́рце відкри́в, щоб уважа́ти
на те, що Павло́ говори́в.

15 А коли́ охристи́лась вона́ й її́ дім, то
блага́ла нас, ка́жучи:
„Якщо́ ви призна́ли, що ві́рна я Господе́ві,
то прийді́ть до госпо́ди моє́ї й живі́ть.”
І зму́сила нас.

16 І ста́лось, як ми йшли́ на моли́тву, то нас
перестрі́ла служни́ця одна́, що ма́ла
віщу́нського ду́ха, яка́ ворожби́тством
дава́ла вели́кий прибу́ток пана́м свої́м.

17 Вона́ йшла́ слідкома́ за Павло́м та за на́ми,
і крича́ла, гово́рячи:
„Оці́ лю́ди це раби́ Всеви́шнього Бо́га,
що вам провіща́ють доро́гу спасі́ння!”

18 І бага́то днів вона́ це роби́ла.
І обу́рився Павло́, і, оберну́вшись,
промо́вив до ду́ха:
„У Ім’я́ Ісу́са Христа́ велю́ я тобі́ ви́йди з
не́ї!” І того́ ча́су той ви́йшов.

19 А пани́ її́, ба́чивши, що пропа́ла надія́ на
їхній прибу́ток, схопи́ли Павла́ й Си́лу,
і потягли́ їх на ри́нок до старши́х.

20 Коли́ ж їх привели́ до нача́льників,
то сказа́ли:
„Ці лю́ди, юде́ї, на́ше мі́сто бунту́ють,
21 і навча́ють звича́їв, яки́х нам, римля́нам,
не годи́ться прийма́ти, ані́ вико́нувати.”

22 І на́товп підня́вся на них.
А нача́льники зде́рли оде́жу із них,
та звели́ли їх ри́зками сі́кти.

23 І, завда́вши бага́то їм ран, посади́ли в
в’язни́цю, наказа́вши в’язни́чному
дозо́рцеві, щоб їх пи́льно стері́г.

24 Оде́ржавши тако́го нака́за, той їх повкида́в
до вну́трішньої в’язни́ці, а їхні но́ги заби́в у
коло́ди.

25 А півні́чної пори́ Павло́ й Си́ла моли́лися,
і Бо́гові співа́ли, а ув’я́знені слу́хали їх.

26 І ось на́гло повста́ло вели́ке трясі́ння землі́,
аж осно́ви в’язни́чні були́ захита́лися!
І повідчиня́лися за́раз усі́ две́рі, а кайда́ни
з усі́х поспада́ли…

27 Як прокúнувся ж стóрож в’язнúчний, і
побáчив відчúнені двéрі в’язнúці, то вúтяг
мечá та й хотíв себé вбúти, мáвши дýмку,
що повтікáли ув’я́знені.

28 А Павлó скрúкнув гóлосом гучнúм,
говóрячи: „Не чинú собí жóдного зла,
бо всі ми ось тут!”

29 Зажадáвши ж той свíтла, ускóчив,
і тремтя́чий припáв до Павлá та до Сúли.

30 І вúвів їх звíдти й спитáв:
„Добрóдії! Що трéба робúти менí,
щоб спастúся?”

31 А воні́ відказáли: „Вíруй в Гóспода Ісýса,
і бýдеш спасéний ти сам та твій дім.”

32 І Слóво Госпóднє звіщáли йомý та й усíм,
хто був у дóмі йогó.

33 І стóрож забráв їх тогó ж чáсу вночí, їхні
рани обмúв, і охрестúвся негáйно він сам
та йогó всі домáшні.

34 І він їх запрова́див до до́му свого́,
і пожи́ву поста́вив, і радів із усім до́мом
своїм, що ввірував у Бо́га.

35 А коли́ наста́в день, то присла́ли
нача́льники слуг поліційних, нака́зуючи:
„Відпусти́ тих люде́й!”

36 І сказа́в той в’язни́чний дозо́рець слова́
ці Павло́ві: що присла́ли нача́льники,
щоб вас відпусти́ти.
„Ото́ж, ви́йдіть тепе́р та й з ми́ром іді́ть!”

37 А Павло́ відказа́в їм: „Нас, римля́н,
незасу́джених, різзками сі́кли прилю́дно,
і до в’язни́ці всади́ли, а тепе́р нас таємно
вивóдять? Але́ ні! Хай вони́ самі́ при́йдуть,
та й ви́ведуть нас!”

38 Ці ж слова́ поліційні слу́ги доне́сли
нача́льникам. А ті налякáлись, почу́вши,
що римля́ни вони́.

39 І прийшли́, та їх перепроси́ли, а ви́вівши,
благáли, щоб із мі́ста пішли́.

40 І, ви́йшовши з в’язни́ці, прибули́ вони́
до Лі́дії, а з брата́ми поба́чившись,
потíшили їх та й пішли́.

Павло́ й Си́ла в Солу́ні та в Бе́рії.

Глава́ 17. (17)

Як вони́ перейшли́ Амфіпо́ль й
Аполло́нію, то прийшли́ до Солу́ня,
де була́ синаго́га юде́йська.

2 І Павло́, за звича́єм своїм, до них увійшо́в,
і з ни́ми змага́всь три суббо́ті з Писа́ння,
3 вика́зуючи та дово́дячи, що му́сів Христо́с
постражда́ти й воскре́снути з ме́ртвих,
і що Христо́с Той Ісу́с, про Яко́го
„я вам пропові́дую.”

4 І ввíрували де́хто з них і до Павла́ та до
Си́ли приста́ли, бе́зліч побо́жних із
ге́лленів та нема́ло з шляхе́тних жіно́к.

5 А невíрні юдéї булú запалúлися зáздрістю,
і якúхсь негíдних людéй назбирáли
на вýлицях, учинúли збігóвисько та й
бунтувáли те мíсто, а набíгши на хáту
Ясóнову, шукáли Апóстолів,
щоб до нáтовпу вúвести їх.

6 А як їх не знайшлú, потяглú до начáльників
мíста Ясóна та дéкого з брáтті, кричачú:
„Ті, що світ сколотúли, і сюдú ось воні́
поприхóдили!

7 А Ясóн їх до сéбе прийняв.
Воні́ всі прóти накáзів кéсаря чúнять,
говóрячи, нíби íнший є цар — Ісýс”…

8 І воні́ зворохóбили нарóд та начáльників
мíста, що слýхали це.

9 Алé, узя́вши порýку з Ясóна та з íнших,
воні́ їх відпустúли.

10 А братú відісла́ли негáйно вночí Павлá й
Сúлу до Вéрії. І, прибýвши воні́,
пішлú в синагóгу юдéйську.

11 Ці були́ шляхе́тніші за солу́нян, і слова́
прийняли́ з по́вним за́палом, і Писа́ння
дослі́джували день-у-день, чи так воно́ є.

12 Тож бага́то із них тоді́ ввірували, і з поче́сних
ге́лленських жіно́к та нема́ло із му́жів.

13 Як солу́нські ж юде́ї дові́далися, що Павло́
пропові́дує Бо́же Сло́во й у Ве́рії,
прибули́ вони́, і там баламу́тили та
бунтува́ли наро́д.

14 Тоді́ бра́ття нега́йно Павла́ відпусти́ли,
щоб до мо́ря йшо́в; а Си́ла та Тимофі́й
позоста́лися там.

15 А ті, що Павла́ відпрова́джували, провели́
його́ аж до Ате́н, а прийня́вши нака́за про
Си́лу та Тимофі́я, щоб до нього́ верну́лися
якнайшви́дше, відбули́.

Павло̀ в Ате́нах. Промо́ва йо́го̀ в ареопа́зі.

16 Як Павло́ ж їх чека́в ув Ате́нах, у нього́му
кипі́в його́ дух, як ба́чив це мі́сто,
по́вне і́долів.

17 Тож він розмовля́в у синаго́зі з юде́ями
та з богобі́йними, і на ри́нку щоде́нно
зо стрі́чними.

18 А де́хто з філо́софів епікуре́їв та сто́їків
сперечáлися з ним. Одні́ говори́ли:
„Що то хо́че сказáти оце́й пустомо́в?”
А і́нші: „Здається, він пропові́дник чужи́х
богі́в”, бо він їм звіщáв Євáнгелію про
Ісу́са й воскре́сення.

19 І, взя́вши його́, повели́ в ареопáг та й
казáли: „Чи мо́жемо знáти, що то є ця
нау́ка новá, яку́ пропові́дуєш ти?

20 Бо чудне́ щось вкладáєш до нáших вух.
О́тже хо́чемо знáти, що то знáчити мáє?”

21 А всі ате́няни та захо́жі чужи́нці нічи́м
і́ншим радні́ш не займáлися, як аби́ щось
нове́ говори́ти чи слу́хати.

22 Тоді́ Павло́ став посере́дині ареопáгу й
промо́вив: „Му́жі ате́нські! Із усього́ я
бáчу, що ви ду́же побо́жні.

23 Бо, прохо́дячи та оглядáючи свя́тощі ва́ші,
я знайшо́в та́ко́ж же́ртíвника, що на
нью́му напи́сано: ‘Незна́ному Бо́гові’.
Ось Того́, Кого́ навмання́ ви шану́єте,
Того́ я проповíдую вам.

24 Бог, що створи́в світ і все, що в нью́му,
бу́вши Го́сподом не́ба й землí, прожива́є
не в хра́мах, руко́ю збудо́ва́них,
25 і Він не вимага́є служíння рук лю́дських,
ні́би в чому́сь Він мав би потре́бу, бо Сам
дає́ всім і життя́, і ди́хання, і все.

26 І ввесь лю́дський рід Він з одно́го створи́в,
щоб заме́шкати всю пове́рхню землí,
і призна́чив окре́слені до́би й грани́ці
заме́шкання їх,
27 щоб Бо́га шука́ли воні́, чи Його́ не відчу́ють
і не зна́йдуть, хоч Він недале́ко від
ко́жного з нас.

28 Бо ми в Нім живемо́, і ру́хаємось, і існу́ємо,
як і де́які з ва́ших пое́тів каза́ли:
‘На́віть рід ми Його́!’

29 Отóж, бу́вши Бóжим тим ро́дом, не повúнні
ми ду́мати, що Божество́ подíбне до
зóлота, або́ срíбла, чи до ка́меню,
тво́ру мисте́цтва чи лю́дської ви́гадки.

30 Не зважа́ючи ж Бог на часи́ невідо́мости,
ось тепе́р усíм лю́дям нака́зує,
щоб скрізь ка́ялися,
31 бо Він ви́значив день, коли́ хо́че суди́ти
попра́вді ввесь світ че́рез Му́жа, що Його́
напере́д Він поста́вив, і Він пода́в
до́каза всім, із ме́ртвих Його́
воскреси́вши.”

32 Як почу́ли ж вони́ про воскре́сення
ме́ртвих, то одні́ насміха́тися ста́ли,
а íнші каза́ли: „Про це бу́демо слу́хати
тебе́ íншим ра́зом”…
33 Так ви́йшов Павло́ з-помíж них.

34 А де́які мужí приста́ли до нього́ й
увíрували, се́ред них і Діони́сій Ареопагíт,
і жíнка, Дама́ра ім’я́м, та íнші із ни́ми.

Глава́ ѝ. (18)

Пі́сля цього́ він ви́йшов з Ате́н і прибу́в до Кори́нту.

2 І знайшо́в він одно́го юде́я, на йме́ння
Аки́лу, ро́дом із По́нту, що неда́вно прибу́в
із Іта́лії, та Прискиллу, його́ дружи́ну,
бо Кла́вдій звелі́в усі́м юде́ям,
щоб поки́нули Рим. І до них він прийшо́в,
3 а що був він того́ ж ремесла́,
то в них позоста́вся та працюва́в;
ремесло́ ж їхнє було́ виробля́ти наме́ти.

4 І він щосубо́ти розмо́ву точи́в у синаго́зі,
перекону́ючи юде́їв та ге́лленів.

5 А коли́ прибули́ Си́ла та Тимофі́й
з Македо́нії, Павло́ сло́ву віддався,
і він сві́дчив юде́ям, що Ісу́с то Христо́с.

Як вони́ ж спротивля́лися та
богозневажа́ли, то він обтруси́в оде́жу
свою́ та промо́вив до них:

„Ва́ша кров на го́лову ва́шу! Я чи́стий.
Відтепе́р я піду́ до пога́н.”

6 І, ви́йшовши зві́дти, він прибу́в
до госпо́ди одно́го, на ім’я́ Ти́та Ю́ста,
що був богобі́йний, його́ ж дім межува́в
із синаго́гою.

7 А Крисп, старши́й синаго́ги,
уві́рував в Го́спода з усі́м до́мом свої́м;
і бага́то з кори́нтян, почу́вши,
уві́рували й охристи́лись.

8 Сказа́в же Павло́ві Госпо́дь у види́нні вночі́:
„Не бі́йся, але́ говори́ й не мовчи́,
9 бо з тобо́ю ось Я, і на те́бе ніхто́ не
наки́неться, щоб тобі́ заподія́ти зло,
бо Я ма́ю в цім мі́сті бага́то люде́й.
10 І позоста́вся він рік і шість місяці́в,
навча́ючи в них Сло́ва Бо́жого.

11 А коли́ Галліо́н був в Аха́ї прокóнсулом,
то про́ти Павла́ однодушно повста́ли
юде́ї, і на суд привели́ його́,
12 ка́жучи: „Цей люде́й намовля́є, щоб Бо́гові
честь віддава́ли незгі́дно з Зако́ном!”

13 Як Павло́ ж хоті́в уста́ відкри́ти,
сказа́в Галліо́н до юде́їв:
„О юде́ї, якби́ ста́лася кри́вда яка́,
або́ злий учи́нок, то я б справедли́во
вас ви́слухав.

14 Та коли́ спір іде́ про сло́во та йме́ння й
Зако́н ваш — то самі́ доглядА́йте,
я суддє́ю цього́ бу́ти не хо́чу.”
15 І прогна́в їх від су́ду.

16 Тоді́ всі схопи́ли Состе́на, нача́льника над
синаго́гою, та й пе́ред судо́м його́ би́ли.
Галліо́н же на те зо́всім не зважа́в.

Павло̀ верта́єтьсѧ до Антіохі́ї.

17 А Павло́, перебу́вши дово́лі ще днів,
попроща́вся з брата́ми, і попли́нув у
Си́рію, і з ним Прискі́лла й Аки́ла;
він у Кенхре́ях обстри́г собі́ го́лову,
бо обі́тницю дав був.

18 І прибу́в він в Ефе́с, і там їх позоста́вив,
а сам у синаго́гу ввійшо́в і розмовля́в
із юде́ями.

19 Як проси́ли ж його́ до́вший час позоста́тися
в них, то він не зго́дився,
20 але́ попрощáвся й сказáв:
„Знов верну́ся до вас, коли́ бу́де на те
во́ля Бо́жа!” І відпли́в із Ефе́су.

21 І, побу́вши в Кесарі́ї, він підня́вся, і,
приві́т сла́вши Це́ркві, відбу́в в Антіохію.

Тре́ртя по́дорож Павла̀. Аполло́с.

22 І, пробу́вши там де́який час, він ви́брався в
по́дорож зно́ву, за поря́дком прохо́дячи
че́рез краї́ну гала́тську та Фрі́ґію,
та всіх у́чнів зміцня́ючи.

23 Оди́н же юде́й, на ім’я́ Аполло́с,
ро́дом з Олександрі́ї, красномо́вець
та си́льний в Писа́нні, прибу́в до Ефе́су.

24 Він був навче́ний доро́ги Госпо́дньої,
і, пала́ючи ду́хом, промовля́в
і про Го́спода пи́льно навча́в,
зна́ючи ті́льки Іва́нове хре́щення.

25 І він смілѝво став промовля́ти в синаго́зі.

Як Аки́ла й Прискѝлла почу́ли його́,
то його́ прийняли́, і докла́дніш розповіли́
йому́ про доро́гу Госпо́дню.

26 А коли́ він схоті́в перейти́ до Аха́ї,
брати́ написа́ли до у́чнів, нага́дуючи,
щоб його́ прийняли́.
А прибу́вши, помага́в він бага́то тим,
хто вві́рував благода́ттю,
27 бо він переко́нував пи́льно юде́їв,
Писа́нням прилю́дно дово́дячи,
що Ісу́с то Христо́с.

Павло́ в Ефе́сі.

Глава́ ді. (19)

І ста́лося, що коли́ Аполло́с перебува́в
у Кори́нті, то Павло́, перейшо́вши
горі́шні краї́ни, прибу́в до Ефе́су, і де́яких
у́чнів знайшо́в,
2 та й спита́в їх: „Чи ви Ду́ха Свято́го
оде́ржали, як ува́ірували?”

А вони́ відказа́ли йому́:
„Та ми на́віть не чу́ли, чи є Дух Свяги́й!”

3 І він запита́в: „Тож у що ви христи́лись?”
Вони́ ж відказа́ли: „В Іва́нове хре́щення.”

4 І промо́вив Павло́:
„Таж Іва́н христи́в хри́щенням на
покая́ння, гово́рячи лю́дям, щоб ві́рили в
Того́, Хто при́йде по нього́му, це́бто в Ісу́са.

5 Як почу́ли ж оце́, то христи́лись вони́
в Ім’я́ Го́спода Ісу́са.

6 А коли́ Павло́ ру́ки на них покла́в,
то зійшо́в на них Дух Свяги́й,
і різ́ними мо́вами ста́ли вони́ промовля́ти
та пророкува́ти!

7 А всіх їх було́ чоловіка з двана́дцять.

Павло҃ пропові́дуєє ефесѧ́нам Сло́во Госпо́дне.

8 А до синаго́ги ввійшо́вши, промовля́в він
відва́жно, три мі́сяці про Бо́же Ца́рство
навча́ючи та перекону́ючи.

9 А коли́ опира́лися де́хто й не ві́рували,
і доро́гу Госпо́дню лихосло́вили пе́ред
наро́дом, то він їх поки́нув і ви́ділив у́чнів,
і щодня пропові́дував у шко́лі одно́го
Тира́на.

10 Це ж два ро́ки продо́вжувалось, так що всі,
хто заме́шкував в А́зії, юде́ї та ге́ллени,
слу́хали сло́во про Го́спода.

Павло́ві чу́да в Ефе́сі.

11 І Бог чу́да чини́в надзвича́йні рука́ми
Павло́вими,
12 так що на́віть хусткы́ й поясы́ з його́ ті́ла
прино́сили хво́рим, і хвороо́би їх ки́дали,
і ду́хи лука́ві вихо́дили з них.

13 Де́хто ж із мандрівни́х ворожби́тів
юде́йських зачали́ закли́кати Ім’я́ Го́спода
Ісу́са над ти́ми, хто мав злих ду́хів,
прока́зуючи: „Заклина́ємо вас Ісу́сом,
Яко́го Павло́ пропові́дує!”

14 Це ж роби́ли яки́сь сім сини́в юде́йського
первосвяще́ника Ске́ви.

15 Відповíв же злий дух і сказáв їм: „Я знáю
Ісýса, і знáю Павлá, а ви хто такí?”

16 І скóчив на них чоловíк, що в ньóму злий
дух був, і, перемíгши обóх, подýжав їх так,
що втеклú воní з дóму нагí та порáнені.

17 І це стáло відóме юдéям та гéлленам, усíм,
що в Ефéсі замéшкують, і óстрах напáв
на всіх їх, і слáвилося Ім’я́ Гóспода Ісýса.

18 І багáто-хто з тих, що ввíрували, прихóдили,
визнавáючи та відкривáючи вчúнки свої́.

19 І багáто-хто з тих, що займáлися чáрами,
познóсили книúги свої́ та й пéред усімá
попалúли. І злічúли цінý їх, і вúйшло на
срíбло п’ятдеся́т тúсяч драхм.

20 Так могýче росло́ та зміцня́лося Бóжеє
Слóво!

21 А як спóвнилось це, Павлó в Дýсі задýмав
перейтú Македóнію та Ахáю, та й удáтись
у Єрусалúм, говóрячи: „Як побýду я там,
то трéба менí й Рим побáчити”.

22 Тож він послáв у Македóнію двох із тих,
що служи́ли йому́, Тимофíя й Ераста́,
а сам позостáвся яки́йсь час ув Á зії.

Зáколот прóти навóки Павлá.

23 І рóзрух чимáли́й був стáвся там чáсу того́
за Госпóдню дорóгу.

24 Бо оди́н золотáр, Дмитрó на ім’я́,
що робúв сріблянí Артемíдині храмки,
та ремісникáм заробíток чимáли́й давáв,
25 згромáдив він їх і ще íнших подíбних
робíтників, та й промóвив:
„Ви знáєте, мужí, що з цього́ ремеслá
заробíток ми мáємо.

26 І ви бáчите й чýєте, що не тíльки в Ефéсі,
але́ мало не в усíй Á зії цей Павло́
збаламýтив і відвернýв багате́нно наро́ду,
говóрячи, нíби то не боги́, що рукáми
поробóблені.

27 І не тíльки оце́ нам загрóжує, що при́йде
зайняття́ в упáдок, а й храм богúні
вели́кої Артемíди в ніщó зарахýється,

і бу́де зруйно́вана й ве́лич тієї́,
що шану́є її́ ці́ла А́зія та ці́лий світ”.

28 Почу́вши ж оце́, вони́ перепо́внились
гні́вом, та й ста́ли крича́ти, гово́рячи:
„Артемі́да ефе́ська вели́ка!”

29 І мі́сто напо́внилось за́колотом.
І ки́нулися одноду́шно до видо́вища,
схопи́вши Павло́вих супу́тників Га́я та
Ариста́рха, македо́нян.

30 Як Павло́ ж хотів у наро́д увійти́,
то у́чні його́ не пусти́ли.
31 Та́ко́ж де́хто з азі́йських нача́льників,
що були́ йому́ при́ятелі, посла́ли до
нього́ й проси́ли, щоб він не вдава́вся на
видо́вище.

32 І ко́жен що і́нше крича́в, бо збо́ри бурхли́ві
були́, і багате́нно з них на́віть не зна́ли,
чого́ ра́ди зібра́лися.

33 А з наро́ду взя́ли Олекса́ндра, бо юде́ї його́
висува́ли. І Олекса́ндер дав зна́ка руко́ю,
і хотів ви́правдатися пе́ред наро́дом.

34 А коли́ розпізна́ли, що юде́янин він, то
зли́лися всі в оди́н го́лос, і годи́н зо дві
гука́ли: „Артемі́да ефе́ська вели́ка!”

35 А як пи́сар міськи́й заспоко́їв наро́д,
то промо́вив:
„Мужі́ ефе́ські, яка́ ж то люди́на не зна́є,
що мі́сто Ефе́с то храмо́вий догля́дач
Артемі́ди вели́кої й її́ о́бразу,
упа́лого з не́ба?

36 Коли́ ж цьо́му пере́чити не мо́жна,
то потрі́бно вам бу́ти споки́йними,
і не роби́ти необа́чно нічо́го.

37 А ви ж привели́ цих люде́й,
що ані́ святокра́дці, ані ва́шої боги́ні
не зневажили.

38 Ото́ж, як Дмитро́ та його́ ремісники́
ма́ють спра́ву на ко́го, то суди́ є на ри́нку
й прокó́нсули, оди́н о́дного хай позива́ють.

39 А коли́ чого́сь і́ншого допомина́єтеся,
то те ви́рішиться на зако́ннім зібра́нні.

40 Бо ось є небезпе́ка, що нас за сьогóднішній
ро́зрух оскáржити мóжуть, і немáє жóдної
причи́ни, якóю моглú б ви́правдати це
збóрище.”
І, промóвивши це, розпусти́в він громáду.

З Ефе́су до Троáди.

Глава̀ к҃. (20)

1 Як за́колот стих, то Павло́ скли́кав
у́чнів, і, потíшивши та попрощáвшись
із ни́ми, ви́брався йти в Македóнію.

2 Перейшóвши ж ті стóрони та
підбадьóривши їх дóвгим слóвом,
прибу́в до Гелláди,
3 і прожи́в там три мíсяці.

А як він захотíв був відпли́нути в Си́рію,
то змóву на ньóго вчини́ли юде́ї, тому́ він
узя́в ду́мку верта́тись че́рез Македóнію.

4 Ра́зом із ним пішо́в Со́патер Пі́ррів із Ве́рії,
Ариста́рх та Секу́нд із Солу́ня,
і Гай дерв'яни́н, і Тимофі́й, а з азі́йців
Ти́хик та Трохи́м.
5 Вони́ відбули́ напере́д, і нас дожида́ли
в Троа́ді.

6 А ми відпливли́ із Фили́пів по свя́тах
Опрі́сноків, і прибули́ днів за п'ять у
Троа́ду до них, де сім день прожили́.

Оздоро́влення Євти́ха в Троа́ді.

7 А дня пе́ршого в ти́жні, як у́чні зібра́лися
на лама́ння хлі́ба, Павло́ мав промо́ву
до них, бо вра́нці збира́вся відбу́ти,
і затягну́в своє́ сло́во до півно́чі.

8 А в го́рниці, де зібра́лися ми, було́ бага́то
сві́тел.

9 Юна́к же оди́н, Євти́х на ім'я́, сидів на вікні́.
Його́ обгорну́в міцни́й сон, бо задо́вго
Павло́ промовля́в, і він со́нний хитну́вся,
і додо́лу упа́в із тре́тього по́верху,
і підняли́ його́ ме́ртвого…

10 Зійшо́в же Павло́ та до нього́ припа́в,
і, обня́вши його́, проказа́в:
„Заспоко́йтесь, бо душа́ його́ в ньо́му!”

11 А верну́вшись, він хліб переломи́в і спожи́в,
і бе́сіду до́вго точи́в, аж до до́світку,
по́тім відбу́в.

12 А хло́пця живи́м привели́, і зради́ли нема́ло.

Павло́ве сло́во в Міле́ті до ефе́ських пресві́терів.

13 А ми напере́д пішли́ до корабля́, та в Асс
попливли́, щоб зві́дти забра́ти Павла́, бо
він так ізвелі́в, сам бажа́ючи пі́шки піти́.
14 А коли́ він із на́ми зійшо́вся в А́ссі,
ми взя́ли його́ та прибули́ в Мітіле́ну.

15 І, відпли́нувши зві́дти, ми наза́втра
приста́ли навпро́ти Хіо́су, а дру́гого дня
припливли́ до Само́су, насту́пного ж ми
прибули́ до Міле́ту.
16 Бо Павло́ захотів поминути́ Ефе́с,
щоб йому́ не бари́тися в А́зії,
бо він ква́пився, коли́ бу́де можли́ве,
бу́ти в Єрусали́мі на день П’ятдеся́тниці.

17 А з Міле́ту посла́в до Ефе́су,
і прикли́кав пресві́терів Це́ркви.

18 І, як до нього́ вони́ прибули́, він промо́вив
до них: „Ви зна́єте, як із пе́ршого дня,
відко́ли прибу́в в Азію,
я з ва́ми ввесь час перебува́в,
19 і служи́в Господе́ві з усією поко́рою,
і з рясни́ми слізьми́ та напа́стями,
що спітка́ли мене́ від юде́йської змо́ви,
20 як нічо́го кори́сного я не мину́в,
щоб його́ вам звісти́ти й навчи́ти вас
прилю́дно і в дома́х.

21 І я сві́дчив юде́ям та ге́лленам, щоб вони́
пе́ред Бо́гом покая́лись, та ввірували
в Го́спода на́шого Ісу́са Христа́.

22 І ось тепе́р, побу́джений Ду́хом,
подаю́сь я в Єрусали́м, не ві́даючи,
що там тра́питись ма́є мені́,
23 ті́льки Дух Свяги́й в ко́жному мі́сті
засві́дчує, ка́жучи, що кайда́ни та му́ки
чека́ють мене́…

24 Але́ я ні про що не турбу́юсь, і свого́ життя́
не вважа́ю для се́бе ці́нним, аби́ но
скінчи́ти доро́гу свою́ та служі́ння,
яке́ я оде́ржав від Го́спода Ісу́са, щоб
засві́дчити Єва́нгелію благода́ті Бо́жої.

25 І ось я зна́ю тепе́р, що обли́ччя мого́
більш не бу́дете ба́чити всі ви, між яки́ми
ходи́в я, пропові́дуючи Ца́рство Бо́же…

26 Тому́ дня сьогоднішнього вам свідку́ю,
що я чи́стий від кро́ви всіх,
27 бо я не вхиля́вся об'явля́ти вам усю́ во́лю
Бо́жу!

28 Пильну́йте себе́ та всіє́ї ота́ри, в яки́й
Свяги́й Дух вас поста́вив єпи́скопами,
щоб па́сти Це́ркву Бо́жу, яку́ вла́сною
кро́в'ю набу́в Він.

29 Бо я зна́ю, що як я відійду́, то ввійду́ть між
вас вовки́ лю́ті, що ота́ри щади́ти не
бу́дуть…
30 Із вас сами́х на́віть мужі́ поста́нуть,
що бу́дуть каза́ти перекру́чене,
аби́ ті́льки у́чнів тягну́ти за собо́ю…

31 Тому́ то пильну́йте, пам’ята́ючи, що я
ко́жного з вас день і ніч безпере́стань
навча́в зо слізьми́ ось три ро́ки.

32 А тепе́р доруча́ю вас Бо́гові та сло́ву
благода́ті Його́, Яки́й ма́є си́лу будува́ти
та да́ти спа́дщину, се́ред усі́х осві́чених.

33 Ні сре́бла, ані́ зо́лота, ні оде́жі чиє́їсь я не
побажа́в…

34 Самі́ зна́єте, що ці ру́ки мої послужи́ли
потре́бам мої́м та оти́х, хто був зо мно́ю.

35 Я вам усе́ показа́в, що, працю́ючи так,
тре́ба по́між дава́ти слаби́м, та пам’ята́ти
слова́ Го́спода Ісу́са, бо Він Сам проказа́в:
‘Блаже́нніше дава́ти, ніж бра́ти!’”

36 Проказа́вши ж оце́, він навко́лішки впав, та
й із ни́ми всіма́ помоли́вся.

37 І знявсь між усіма́ плач вели́кий,
і вони́ припада́ли на Па́влову ши́ю,
і його́ цілува́ли…

38 А найтя́жче вони́ сумува́ли з-за сло́ва,
яке́ він проріk, що не ба́читимуть більш
обли́ччя його́.

І вони́ провели́ його́ до корабля́.

Павло́ва по́дорож до Єрусали́му.

Глава́ кґ. (21)

Я як ми розлучи́лися з ни́ми й відпли́нули,
то доро́гою про́стою в Кос прибули́,
а дру́гого дня до Родо́су, а зві́дти в Пата́ру.

2 І знайшли́ корабля́, що плив у Фінікію,
увійшли́ та й попли́нули.

3 А коли́ показа́вся нам Кіпр, ми лиши́ли
лівору́ч його́ та й попли́нули в Си́рію.
І приста́ли ми в Ти́рі, бо там корабе́ль
вантажа́ мав скла́сти.

4 І, у́чнів знайшо́вши, перебули́ тут сім день.

Воні́ че́рез Ду́ха каза́ли Павло́ві,
щоб до Єрусали́му не йшо́в.

5 І, як дні по́буту скінчи́лися, то ми ви́йшли й
пішли́, а всі нас прово́дили з дружи́нами й
дітьми́ аж за мі́сто. І, ста́вши навко́лішки,
помоли́лись на бе́резі.

6 І, попроща́вшись оди́н із о́дним, ми ввійшли́
в корабе́ль, а воні́ поверну́ись додо́му.

7 А ми, закінчи́вши від Ти́ру плавбу́, приста́ли
до Птолемаї́ди, і, брати́в привіта́вши,
оди́н день перебули́ в них.

8 А наза́втра в доро́гу ми ви́брались, і
прийшли́ в Кесарі́ю. І ввійшли́ до госпо́ди
благові́сника Пили́па, одно́го з семи́,
і позоста́лися в нього.

9 Він мав чоти́ри па́нні дочки́,
що пророкува́ли.

10 І коли́ ми бага́то днів у них зоста́вались,
то прибу́в із Юде́ї яки́йсь проро́к,
Ага́в на ім’я́.

11 І прийшо́в він до нас, і взяв по́яса
Па́влового, та й зв’яза́в свої́ ру́ки та но́ги
й сказа́в: „Дух Свяги́й так звіща́є: Ота́к
зв’я́жуть в Єрусали́мі юде́ї того́ му́жа, що
цей по́яс його́, і ви́дадуть в ру́ки пога́н…”

12 Як почу́ли ж оце́, то блага́ли ми та
тамте́шні Павла́, щоб до Єрусали́му
не йшо́в.

13 А Павло́ відпові́в:
„Що ро́бите ви, пла́чучи та се́рце мені́
розрива́ючи? Бо за Ім’я́ Го́спода Ісу́са
я гото́вий не ті́льки зв’я́заним бу́ти,
а й поме́рти в Єрусали́мі!”

14 І не могли́ ми його́ вмо́вити, і замо́вкли,
сказа́вши: „Неха́й ді́ється Бо́жая во́ля!”

15 А пі́сля оци́х днів приготува́лись ми,
та до Єрусали́му ви́рушили.

16 А з на́ми пішли́ й де́які у́чні із Кесарі́ї,
ведучи́ яко́гось кіпря́нина Мнасо́на,
да́внього у́чня, що ми в нього спини́тися
ма́ли.

За пора́дою Я́кова, Павло́ дає́ обі́тницю в Єрусали́мі.

17 А коли́ ми прийшли́ в Єрусали́м,
то брати́ прийняли́ нас гости́нно.

18 А дру́гого дня Павло́ з на́ми пода́вся до
Я́кова. І всі старші́ посхо́дились.

19 Поздоро́вивши ж їх, розпові́в він докла́дно,
що Бог че́рез служі́ння його́ вчини́в між
пога́нами.

20 Як вони́ ж це почу́ли, то сла́вили Бо́га,
а до нього́ промо́вили: „Ба́чиш, бра́те,
скі́льки ти́сяч се́ред юде́їв увірувало, і всі
вони́ ре́вні оборо́нці Зако́ну!

21 Вони́ ж чу́ли про те́бе, ні́би ти всіх юде́їв,
що живу́ть між пога́нами,
навча́єш відсту́плення від Мойсе́я,
гово́рячи, щоб діте́й не обрі́зували й не
трима́лись звича́їв.

22 Що ж поча́ти? Люд збере́ться напе́вно,
бо почу́ють, що прибу́в ти.

23 О́тже, зроби́ це, що пора́димо тобі́.
Ми ма́ємо чотирьо́х му́жів, що обі́тницю
скла́ли на се́бе.

24 Візьми́ їх, та й із ни́ми очи́сться, і вида́тки
за них заплати́, щоб постри́гли їм го́лови.
І пізнаю́ть усі́, що непра́вда про те́бе їм
ска́зане, та й що сам ти Зако́на пильну́єш.

25 А про тих із пога́н, що ввірували,
ми писа́ли, розсуди́вши, щоб вони́
берегли́ся від і́дольських же́ртов та кро́ви
й задушени́ни, та від блу́ду.”

26 Тоді́ взяв Павло́ мужі́в оти́х, і наза́втра
очи́стився з ни́ми, і ввійшо́в у храм,
і звісти́в про ви́конання днів очи́щення,
так, аж за ко́жного з них була́ же́ртва
прине́сена.

Ув’я́знення Павла́ в Єрусали́мі.

27 А коли́ ті сім день закінчи́тися ма́ли,
то азі́йські юде́ї, як поба́чили в хра́мі його́,
підбу́рили ввесь наро́д, та ру́ки на нього́
накла́ли,

28 кричачи́: „Ізра́їльські мужі́, рятýйте!
Це людúна отá, що прóти нарóду й Закóну
та мíсця цьогó всіх усю́ди навчáє!…
А до тóго у храм упровáдив і гéлленів,
і занечúстив це мíсце святé!”

29 Бо пéред тим воні́ бáчили в мíсті з ним
рáзом Трохúма ефéсянина, і гадáли
про ньóго, що Павлó то йогó ввів у храм.

30 І порýшилося цíле мíсто, і повстáло
збігóвисько лю́ду.
І, схопúвши Павлá, потяглú йогó пóза храм,
а двéрі негáйно зачúнено…

31 Як хотíли ж забúти йогó, то вíстка
достáлась до полковóго тúсяцького,
що ввесь Єрусалúм збунтувáвся!

32 І він зáраз узя́в воякíв та сóтників,
і подáвся до них.
А воні́, як углéділи тúсяцького й воякíв,
то бúти Павлá перестáли.

33 Приступúв тодí тúсяцький, та й ухопúв
йогó, і двомá ланцюгáми зв’язáти звелíв,

і допи́тувати став: хто таки́й він і що він
зробив?

34 Але́ ко́жен що і́нше викри́кував у на́товпі.
І, не мі́гши довіда́тись пе́вного че́рез
за́колот, він звелі́в відпрова́дити його́
до форте́ці.

35 А коли́ він до схо́дів прийшо́в,
то тра́пилося, що му́сіли не́сти його́ воякі́в
із-за на́товпу лю́дського,
36 бо бе́зліч наро́ду йшла́ слідкома́ та
крича́ла: „Геть із ним!”

37 А коли́ Павло́ вхо́див до форте́ці,
то ти́сяцького поспитався:
„Чи мо́жна мені́ щось сказа́ти тобі́?” А той
відказа́в: „То ти вмі́єш по-гре́цькому?

38 Чи не той ти єги́птянин, що пе́ред ци́ми
дня́ми призві́в був до бу́нту, і ви́провадив
до пусти́ні чоти́ри тисячі потає́мних
убі́йників?”

39 А Павло́ відказа́в: „Я юде́янин із Та́рсу,
громадя́нин відо́мого мі́ста в Кілікії.

Благáю тебé, дозволь менí до нарóду промовити!”

40 А колú той дозвóлив, то Павлó став на схóдах, і дав знáка рукóю нарóдові. А як тúша велúка настáла, промóвив єврéйською мóвою, кáжучи:

Павлóве оправдáння пéред нарóдом.

Глава̀ кв. (22)

”Мужí-брáття й батькú! Послýхайте ось тепéр вúправдання могó пéред вáми!”

2 Як зачýли ж воні́, що до них він говорúть єврéйською мóвою, то тúша ще бíльша настáла.

А він промовля́в:

3 „Я юдéянин, що родúвся в кілікíйському Тáрсі, а вúхований у цім мíсті,

у ніг Гамаліїла докла́дно на́вчений
Зако́ну отці́в; горли́вець я Бо́жий,
як і всі ви сього́дні.

4 Переслі́дував я аж до сме́рти цю путь,
і в'яза́в, і до в'язни́ці вкида́в чолові́ків і
жіно́к,
5 як засві́дчить про ме́не первосвяще́ник
та вся старши́на.
Я від них був узя́в на́віть листи́ на брати́в,
і пішо́в до Дама́ску, щоб тамте́шніх
зв'яза́ти й приве́сти до Єрусали́му
на ка́ру.

6 І ста́лося, як у доро́зі я був, і наближа́вся
до Дама́ску опі́вдня, то ось мене́ на́гло
ося́яло сві́тло вели́ке з не́ба!

7 І я повали́вся на зе́млю, і го́лос почу́в,
що мені́ говори́в: 'Са́вле, Са́вле, чому́ ти
Мене́ переслі́дуєш?'

8 А я запита́в: 'Хто Ти, Го́споди?'
А Він мені́ відказа́в: 'Я Ісу́с Назаряни́н,
що Його́ переслі́дуєш ти…'

9 А ті, що зо мно́ю були́, пра́вда, ба́чили
свíтло, але́ не почу́ли вони́ того́ голосу,
що мені́ говори́в.

10 А я запита́в: ‘Що я, Го́споди, ма́ю роби́ти?’
Госпо́дь же до ме́не промо́вив:
‘Устава́й та й іди́ до Дама́ску,
а там тобі́ ска́жуть про все, що тобі́
призна́чено роби́ти.’

11 А від я́сности свíтла того́ невидю́щим я
став…
І прису́тні зо мно́ю за ру́ку мене́ повели́,
і до Дама́ску прибу́в я.

12 А оди́н муж Ана́ній, у Зако́ні побо́жний,
що до́бре свідо́цтво про нього́ даю́ть
усі́ юде́ї в Дама́ску,
13 до ме́не прибу́в, і, ста́вши, промо́вив мені́:
‘Са́вле бра́те, стань видю́щий!’
І я хви́лі тіє́ї поба́чив його́…

14 І озва́вся він до ме́не: ‘Бог отці́в на́ших
ви́брав тебе́, щоб ти во́лю Його́ зрозумі́в,
і щоб ба́чив ти Пра́ведника, і почу́в го́лос
із уст Його́.

15 Бо бу́деш ти сві́дком Йому́ пе́ред усіма́
людьми́ про оте́, що ти ба́чив та чув!

16 А тепе́р чого́ га́єшся?
Устава́й й охрести́ся, і обми́й гріхи́ свої́,
приклика́вши Йме́ння Його́!’

17 І ста́лось, як верну́вся я в Єрусали́м,
і моли́вся у хра́мі, то в захо́плення впав я,
18 і поба́чив Його́, що до ме́не сказа́в:
‘Поспіши́, і піди́ хутчі́й з Єрусали́му,
бо не прийму́ть свідо́цтва твого́
про Ме́не…’

19 А я відказа́в:
‘Самі́ вони́, Го́споди, зна́ють, що я
до в’язни́ць садови́в та бив по синаго́гах
оти́х, хто ві́рував у Те́бе.

20 А коли́ лила́сь кров Твого́ сві́дка Стефа́на,
то сам я стоя́в та вби́вство його́ похваля́в,
і оде́жу вби́вців його́ сторожи́в…’

21 Але́ Він до ме́не промо́вив:
‘Іди́, бо пошлю́ Я дале́ко тебе́, до пога́н!’”

22 І аж до сло́ва цього́ його́ слу́хали.
Аж ось піднесли́ вони́ го́лос свій, гука́ючи:
„Геть тако́го з землі́, бо жи́ти йому́ не
годи́ться!…”

23 І як вони́ верещ а́ли, і оде́жу шпурля́ли,
і ки́дали по́рох у повітря,
24 то звелі́в ти́сяцький у форте́цю його́
відвести́, і звелі́в бичува́нням його́
допита́ти, щоб дові́датися, з яко́ї причи́ни
на нього́ вони́ так кричали.

25 І як його́ розтягли́ для ремі́нних бичі́в,
то Павло́ сказа́в со́тникові, що стоя́в:
„Хіба́ бичува́ти дозво́лено вам
громадя́нина ри́мського
та ще й незасу́дженого?”
26 Якже́ со́тник це почу́в, то пода́вся до
ти́сяцького, і завідо́мив, гово́рячи:
„Що хо́чеш роби́ти? Бож ри́млянин цей
чолові́к!”

27 Підійшо́в тоді́ ти́сяцький, та й поспита́вся
його́: „Скажи́ мені́, чи ти ри́млянин?”

А він: „Так!” відказа́в.

28 Відпові́в на те ти́сяцький:
„За вели́кі гро́ші громадя́нство оце́ я
набув…”
А Павло́ відказа́в: „А я в нім і роди́вся!”

29 І відступи́ли нега́йно від нього́ оті́,
що хоті́ли допи́тувати його́.
І злака́вся ти́сяцький, дові́давшись,
що той ри́млянин, і що він ізв’яза́в
був його́.

30 А дру́гого дня, бажа́вши дові́датись пра́вди,
у чому́ юде́ї його́ оскаржа́ють,
він звільни́в його́ та звелі́в, щоб зібра́лися
первосвяще́ники та ввесь синедріо́н.

І він ви́вів Павла́, і поста́вив його́ пе́ред
ни́ми.

Глава́ кг. (23)

І вп’я́вся очи́ма Павло́ на той синедріо́н
і промо́вив:
„Мужі́-бра́ття, я аж по сьогóднішній день
жив для Бóга всім дóбрим сумлі́нням!”

2 Але́ первосвяще́ник Ана́ній звелі́в тим,
що стоя́ли при нього́му, щоб би́ли його́
по уста́х.

3 Тоді́ промо́вив до нього́ Павло́:
„Тебе́ би́тиме Бог, ти сті́но побі́лена…
Ти ж сиди́ш, щоб суди́ти мене́ за Зако́ном,
а нака́зуєш би́ти мене́ про́ти Зако́ну?”

4 А прису́тні сказа́ли:
„То ти Бóжому первосвяще́никові
лихосло́виш?

5 І промо́вив Павло́:
„Не знав я, брати́, що то первосвяще́ник.
Бо напи́сано: ‘На нача́льника лю́ду твого́
не лихосло́в.’”

6 І Павло́, спостері́гши, що части́на одна́
саддуке́ї, а друга фарисе́ї, покликнув
у синедріо́ні: „Мужі́-бра́ття, я фарисе́й,
і син фарисе́я. За наді́ю на воскре́сення
ме́ртвих мене́ су́дять!”

7 Якже́ він це промо́вив, колотне́ча поста́ла
помі́ж саддуке́ями та фарисе́ями,
і розділи́лась юрба́.

8 Саддуке́ї бо тве́рдять, що нема́є
воскре́сення, ані А́нгола, ані ду́ха,
фари́сеї ж оце́ визнаю́ть.

9 І га́лас вели́кий зчини́вся. А де́які
кни́жники, із фарисе́йської гру́пи,
уста́вши, почали́ спереча́тися, ка́жучи:
„У чолові́кові цьо́му ми жо́дного ли́ха не
знахо́димо! А коли́ промовля́в Дух до
нього́, чи А́нгол, не проти́вмося Бо́гові.”

10 А коли́ колотне́ча вели́ка зчини́лась,
то ти́сяцький, боячи́сь, щоб Павла́
не розде́рли, звелі́в воя́ка́м увійти́
та забра́ти його́ з-помі́ж них, і відве́сти
в форте́цю.

Павла́ висила́ють до Кесарі́ї.

11 А насту́пної но́чі став Госпо́дь пе́ред ним
і промо́вив:
„Будь бадьо́рий! Бо як в Єрусали́мі про
Мене́ ти сві́дчив, так тре́ба тобі́
свідкува́ти й у Ри́мі!”

12 А коли́ наста́в день, то де́хто з юде́їв
зібра́лись, та кля́тву скла́ли,
гово́рячи, що ні ї́сти, ні пи́ти не бу́дуть,
аж до́ки Павла́ не заб’ю́ть!

13 А тих, що закля́ття таку́ покла́ли,
було́ більш сорока́.

14 І вони́ приступи́ли до первосвяще́ників та
старши́х і сказа́ли:
„Ми кля́тву скла́ли нічо́го не ї́сти, аж по́ки
заб’ємо́ Павла́!

15 Ото́ж ра́зом із синедріо́ном переда́йте
ти́сяцькому, щоб до вас він привів його́,
ні́би хо́чете ви докла́дніш розізна́ти про
нього́. А ми, пе́рше ніж він набли́зиться,
гото́ві заби́ти його́…”

16 Як зачу́в же сестрі́нець Па́влів про цю
змо́ву, то прибу́в, і ввійшо́в у форте́цю,
і Павла́ завідо́мив.

17 Павло́ ж за́раз покли́кав одно́го з со́тників,
та й сказа́в:
„Цього́ юнака́ запрова́дь до ти́сяцького,
бо він ма́є йому́ щось сказа́ти.”

18 Той же взяв його́, та й запрова́див до
ти́сяцького та сказа́в:
„Павло́ в’я́зень покли́кав мене́,
і проси́в запрова́дити до те́бе
цього́ юнака́, що ма́є тобі́ щось сказа́ти.”

19 І взяв ти́сяцький того́ за ру́ку,
і на́бік відві́в і спита́в:
„Що ти ма́єш звісти́ти мені́?”

20 А той розпові́в:
„Змо́ву скла́ли юде́ї, проси́ти тебе́,
щоб ти вза́втра до синедріо́ну
Павла́ припрова́див, ні́би хо́чуть вони́
докла́дніш розпізна́ти про нього́.

21 Отóж, не послýхайся їх, бо чигáє на ньóго їх
більш сорокá чоловíка, що клáтву склáли
ні їсти, ні пити, аж дóки йогó не заб'ю́ть…
І тепéр он готóві вонú, і чекáють твогó
прирéчення."

22 Тодí тúсяцький відпустúв юнакá,
наказáвши йомý:
„Не розповідáти анí однóму, що менí
ти це вúявив."

23 І він заклúкав котрихсь двох із сóтників,
і наказáв:
„Пришикýйте на трéтю годúну вночí
дві сóтні воякíв, щоб ітú до Кесарíї,
і кіннóтчиків сімдеся́т, та дві сóтні
стрільцíв.

24 Приготýйте тáкож в'ючакíв
і Павлá посадíть, і здоровúм йогó
проведíть до намíсника Фéлікса."

25 І листá написав він такóго ось змісту:
26 „Клáвдій Лísій намíсникові вседостóйному
Фéліксові поздоровлення!

27 Цього́ му́жа, що його́ юде́ї схопи́ли були́
та хоті́ли заби́ти, урятува́в я, із воюка́ми
прийшо́вши, дові́давшися, що він
ри́млянин.

28 І хоті́в я дові́датися про причи́ну, що за не́ї
його́ оскаржа́ли, та й привів був його́
до їхнього синедріо́ну.

29 Я знайшо́в, що його́ винува́тять у спі́рних
реча́х їхнього Зако́ну, і що прови́ни не ма́є
він жо́дної, ва́ртої сме́рти або́ ланцюгі́в.

30 Як доне́сли ж мені́ про ту змо́ву,
що юде́ї вчини́ли на му́жа цього́,
я за́раз до те́бе його́ відісла́в,
наказа́вши та́кож позива́льникам,
щоб пе́ред тобо́ю сказа́ли, що ма́ють
на нього́. Будь здоро́вий!”

31 Ото́ж воякú, як нака́зано їм,
забра́ли Павла́, і вночі́ попрова́дили
в Антипатри́ду.

32 А дру́гого дня, полиши́вши кінно́тчиків, щоб
ішли́ з ним, у форте́цю вони́ поверну́лись.

33 А ті прибули́ в Кесарію, і, листа́ переда́вши
намі́сникові, поста́вили та́кож Павла́
пе́ред ним.

34 Намі́сник листа́ прочита́в і спита́в,
із яко́го він кра́ю.
А дові́давшись, що з Кілікії́, промо́вив:

35 Я тебе́ переслу́хаю, як прийду́ть і твої́
позива́льники. І звелі́в стерегти́ його́ в
І́родовому прето́рії.

Суд над Павло́м у намі́сника Фе́лікса.

Глава́ кд. (24)

1 По п’яти́ днях прибу́в первосвяще́ник
Ана́ній з яки́мись старши́ми,
та з промо́вцем яки́мсь Тертилом, що пе́ред
намі́сником ска́ржилися на Павла́.

2 Коли́ ж він був покли́каний, то Тертил
оскаржа́ти зача́в, промовля́ючи:

„Че́рез те́бе вели́кий мир ма́ємо ми,
і для наро́ду цього́ до́брі ре́чі
впрова́джено че́рез дбайли́вість твою́,
3 це ми за́вжди і скрізь ви́знаємо з подя́кою
щи́рою, вседосто́йний наш Фе́ліксе!

4 Та щоб до́вго тебе́ не турбува́ти,
то блага́ю тебе́, щоб ти ко́ротко ви́слухав
нас зо своє́ї ласка́вости.
5 Ми перекона́лись, що цей чолові́к то
зара́за, і що він колотне́чу викли́кує
між усіма́ юде́ями в ці́лому сві́ті, і що він
провідни́к Назоре́йської є́ресі.

6 Він відва́жився на́віть збезче́стити храм,
і його́ ми схопи́ли були́, і суди́ти хоті́ли
за на́шим Зако́ном.
7 Але́ ти́сяцький Лісій прибу́в, і з вели́ким
наси́льством ви́дер його́ з на́ших рук,
8 а його́ винува́льникам звелі́в йти́ до те́бе.
Ти сам змо́жеш від нього́, розпита́вши,
дізна́тись про все, у чому́ його́ ми
вину́ємо.”

9 Юде́ї та́кож прилучились до то́го, гово́рячи,
що то так.

10 І як намі́сник дав зна́ка йому́ говори́ти,
то Павло́ відповів: „Я зна́ю, що від літ
багатьо́х ти суддя́ для наро́ду цього́,
тому́ бу́ду сміліш борони́тись.

11 Ти мо́жеш дові́датися, що нема́ більш
дванадцяти́ день, як прийшо́в я
до Єрусали́му вклони́тися.

12 І вони́ ані́ в хра́мі, ані́ в синаго́гах, ні в мі́сті
мене́ не здиба́ли, щоб я з ким сперечався,
або́ колотне́чу в наро́ді здійма́в.

13 І не мо́жуть вони́ довести́ тобі́ того́,
у чо́му тепе́р оскаржа́ють мене́.

14 Але́ признаю́сь тобі́, що в доро́зі оці́й,
яку́ звуть вони́ е́рессю, я Бо́гові отці́в
служу́ так, що ві́рую всьо́му,
що в Зако́ні й у Проро́ків напи́сане.
15 І ма́ю надію я в Бо́зі, чого́ й самі́ вони́
сподіва́ються, що наста́не воскре́сення
пра́ведних і непра́ведних.

16 І я пи́льно дба́ю про те, щоб завсіди́ ма́ти
сумлі́ння неви́нне, щодо́ Бо́га й люде́й.

17 А по до́вгих рока́х я прибу́в, щоб пода́ти
моє́му наро́дові ми́лостиню та при́носи.

18 Ось при цьо́му знайшли́ мене́ де́хто з юде́їв
азі́йських очи́щеного в хра́мі,
а не з на́товпом чи з колотне́чею.

19 Їм нале́жало б ось пе́ред те́бе прибу́ти й
каза́ти, коли́ ма́ють вони́ що на мене́.

20 Або́ самі́ ці неха́й ска́жуть, чи яку́сь
непра́вду знайшли́ на мені́,
як я в синедріо́ні стоя́в,
21 крім ото́го єди́ного ви́разу,
що я його́ кри́кнув, стоячи́ се́ред них:
‘За воскре́сення ме́ртвих приймаю від вас
суд сьогодні!’”

22 Але́ Фе́лікс, ду́же до́бре доро́гу цю зна́вши,
відро́чив їм спра́ву, гово́рячи:
„Розсуджу́ ва́шу спра́ву, коли́ ти́сяцький
Лісій прибу́де.”

23 І він со́тникові наказа́в сторожи́ти Павла́,
але́ ма́ти поле́гшу, і не бороня́ти нико́му
з близьки́х його́, щоб служи́ли йому́.

Дворі́чне ув’я́знення Павла́ в Кесарії́.

24 А по де́кількох днях прийшо́в Фе́лікс
із дружи́ною свое́ю Друзі́ллою, що була́
юде́янка, і покли́кав Павла́, та слу́хав
від нього́ про ві́ру в Ісу́са Христа́.

25 І як розповіда́в він про пра́ведність,
і про зде́ржливість, та про майбу́тній суд,
то Фе́лікса страх обгорну́в, і він відпові́в:
„Тепе́р іди́ собі́, відпові́дного ж ча́су
покли́чу тебе́!”

26 Ра́зом із тим і сподіва́вся він, що дасть
Павло́ гро́шей йому́, тому́ й ча́сто його́
приклика́в і розмо́ву з ним вів.

27 Як мину́ло ж два ро́ки, то Фе́лікс оде́ржав
насту́пника, По́рція Фе́ста.
А Фе́лікс бажа́в догоди́ти юде́ям,
і в в’язни́ці Павла́ залиши́в.

Глава́ кѣ. (25)

Коли́ прибу́в Фест до свого́ намісництва,
то він по трьох днях відійшо́в із Кесарії до
Єрусали́му.

2 І поска́ржилися йому́ на Павла́
первосвяще́ники та головні́ші з юде́їв,
і блага́ли його́,
3 і ні́би ми́лости проси́ли для нього́,
щоб до Єрусали́му його́ припрова́див,
вони́ змо́ву вчини́ли, щоб смерть
заподія́ти йому́ по доро́зі.

4 А Фест відпові́в, що Павла́ стережу́ть
у Кесарії, і він сам незаба́ром туди́
подає́ться.
5 „О́тже, — сказа́в він, — хто спромо́жен
із вас, неха́й ті вируша́ють ра́зом зо мно́ю,
і коли́ є непра́вда яка́ в чоловікові цьо́му,
неха́й оскаржа́ють його́.”

6 І, пробу́вши в них днів не бі́льше як ві́сім чи
де́сять, він поверну́вся до Кесарії.

А дру́гого дня він засі́в на суддевім сиді́нні,
і звелі́в, щоб приве́сти Павла́.

7 Як його́ ж привели́, то ста́ли навко́ло юде́ї,
що поприхо́дили з Єрусали́му, і Павлу́
закида́ли бага́то тяжки́х винува́чень,
що їх не могли́ дове́сти,
8 бо Павло́ борони́вся:
„Я не провини́вся ні в чім ані́ про́ти Зако́ну
юде́йського, ані́ про́ти хра́му, ані́ супро́ти
ке́саря.”

9 Тоді́ Фест, що бажа́в догоди́ти юде́ям,
промо́вив Павло́ві на ві́дповідь:
„Чи ти хо́чеш до Єрусали́му пітй, і там суд
прийня́ти від ме́не про це?”

10 Та Павло́ відказа́в:
„Я стою́ пе́ред су́дом ке́саревим,
де нале́жить мені́ суд прийня́ти.
Юде́їв нічи́м я не скри́вдив, як і ти
ду́же до́бре те зна́єш.

11 Бо коли́ допусти́вся я кри́вди,
або́ гідне сме́рти вчини́в що,
то не відмовля́юся вме́рти.

Як нема́ ж нічо́го того́, у чім вони́
винува́тять мене́, то не мо́же ніхто́ мене́
вида́ти їм. Відклика́юсь до ке́саря!”

12 Тоді́ Фест, побала́кавши з ра́дою,
ві́дповідь дав: „Ти відклика́вся до ке́саря,
до ке́саря пі́деш!”

Фест розповідає цареві Агріппі про Павла.

13 Як мину́ло ж днів кі́лька, цар Агрі́ппа й
Верні́ка прии́хали до Кесарії,
щоб Фе́ста вита́ти.
14 А що там бага́то днів вони́ пробули́,
то Фест ви́клав спра́ву Павло́ву царе́ві
й промо́вив: „Є оди́н чоловік від Фе́лікса
ли́шений в’я́зень,
15 на яко́го, як в Єрусали́мі я був,
первосвяще́ники й старші́ юде́йські
принесли́ ска́ргу, домага́ючись його́ о́суду.

16 Я їм відповів, що римля́ни не ма́ють звича́ю
люди́ну яку́сь видава́ти на згу́бу,
по́ки пі́званий пе́ред собо́ю не ма́тиме
обвинувачі́в, і не бу́де йому́ да́но
мо́жности для оборо́ни від за́кидів.

17 І як зійшли́сь вони́ тут, то я, зволіка́ння
не ро́блячи жо́дного, сів насту́пного дня
на сиді́ння суддéве, і звелі́в привести́
цього́ му́жа.

18 І винува́льники ста́ли круг нього́,
проте́ не вказа́ли вини́ ані́ жо́дної з тих,
яки́х я сподіва́вся.

19 Та ма́ли вони́ про́ти нього́ які́сь суперéчки
про вла́сне своє́ марнові́рство,
і про яко́гось Ісу́са поме́рлого, про Яко́го
Павло́ тве́рдив, що живи́й Він.

20 І я був непе́вний у цьо́му змага́нні й спита́в,
чи не хо́че пітú він до Єрусали́му,
і там суд прийня́ти про це?

21 Че́рез те ж, що Павло́ заяви́в,
щоб зали́шений був він на ке́сарів ро́зсуд,
я звелі́в сторожи́ти його́, аж по́ки його́
не відпра́влю до ке́саря.

22 А Агрíппа промо́вив до Фе́ста:
„Хотíв би і я цього́ му́жа послу́хати!”
„Узá втра — сказа́в той — почуєш його́.”

Павло́ пе́ред царе́м Агрі́ппою.

23 А наза́втра Агрі́ппа й Верні́ка прийшли́
з превели́кою пишно́тою, і на за́лю судо́ву
ввійшли́ ра́зом з ти́сяцькими
та значні́шими му́жами мі́ста.
І як Фест наказа́в, то Павло́ був
приве́дений.

24 І сказа́в до них Фест:
„О ца́рю Агрі́ппо, та з на́ми прису́тні
всі му́жі! Ви ба́чите того́, що за нього́
ввесь люд юде́йський мені́ докуча́в
в Єрусали́мі та тут, кричачи́, що йому́
не пови́нно більш жи́ти.

25 Я ж дізна́всь, що нічо́го, ва́ртого сме́рти,
він не вчини́в; а що сам він відклика́вся
до А́вгуста, розсуди́в я посла́ти його́.

26 Нічо́го не ма́ю я пе́вного, що міг би про
нього́ писа́ти до па́на.
Тому́ я припрова́див його́ пе́ред вас,
а найбі́льш пе́ред те́бе, ца́рю Агрі́ппо,
щоб пі́сля переслу́хання мав що писа́ти.

27 Бо здає́ться мені́ нерозва́жливим
ув’я́зненого посила́ти, і не озна́чити
обвинува́чень на нього́.”

Павло́ва оборо́на пе́ред царе́м Агрі́ппою.

Глава̀ кѣ. (26)

1 А Агрі́ппа сказа́в до Павла́: „Дозволя́ємо
тобі́ говори́ти про се́бе само́го.”
Павло́ тоді́ простягну́в ру́ку, і промо́вив у
свої́й оборо́ні:
2 „О ца́рю Агрі́ппо! Уважа́ю себе́ за
щасли́вого, що сього́дні я пе́ред тобо́ю
борони́тися ма́ю з усього́, у чім мене́
винува́тять юде́ї,
3 особли́во ж тому́, що ти зна́єш усі́ юде́йські
звича́ї та супере́чки.
Тому́ я прошу́ мене́ ви́слухати терпля́че.

4 А життя́ моє́ зма́лку, що споча́тку точи́лося
в Єрусали́мі се́ред наро́ду мого́,
знають усі́ юде́ї,

5 які́ ві́дають здáвна мене́, аби́ тíльки схотíли
засві́дчити, що я жив фарисе́єм
за найдоклáднішою се́ктою на́шої ві́ри.

6 І тепе́р я стою́ оту́т су́джений за надíю
обíтниці, що Бог дав її на́шим отця́м,
7 а її викона́ння чека́ють поба́чити на́ші
двана́дцять племе́н, слу́жачи Бо́гові
безперестáнно вдень та вночí. За цю
надíю, о ца́рю, мене́ винува́тять юде́ї!

8 Чому́ ви вважа́єте за неймовíрне,
що Бог воскреша́є поме́рлих?

9 Пра́вда, ду́мав був я, що менí нале́жить
чини́ти бага́то воро́жого про́ти Йме́ння
Ісу́са Назаряни́на,
10 що я в Єрусали́мі й роби́в, і бага́то кого́ зо
свяги́х до в'язни́ць я замкну́в, як отри́мав
був вла́ду від первосвяще́ників;
а як їх убива́ли, я го́лос дава́в про́ти них.

11 І ча́сто по всіх синаго́гах кара́ючи їх,
до богозneва́ги приму́шував я,
а люту́ючи ве́льми на них, переслíдував їх
на́віть по закордо́нних міста́х.

12 Коли́ в цих спра́вах я йшо́в до Дама́ску
зо вла́дою та припору́ченням
первосвяще́ників,
13 то опі́вдні, о ца́рю, на доро́зі поба́чив я
сві́тло із не́ба, ясні́ше від сві́тлости со́нця,
що осія́яло мене́ та тих, хто ра́зом
зо мно́ю йшо́в!…

14 І як ми всі повали́лись на зе́млю,
я го́лос почу́в, що мені́ говори́в
євре́йською мо́вою:
‘Са́вле, Са́вле, чому́ ти Мене́ пересліду́єш?
Тру́дно тобі́ би́ти ного́ю колю́чку!’

15 А я запита́в: ‘Хто Ти, Го́споди?’
А Він відказа́в:
‘Я Ісу́с, що Його́ пересліду́єш ти.

16 Але́ підведи́ся, і стань на но́ги свої́.
Бо на те Я з’яви́вся тобі́,
щоб тебе́ вчини́ти слуго́ю та сві́дком того́,
що ти ба́чив та що Я відкри́ю тобі́.

17 Визволя́ю тебе́ від твого́ наро́ду
та від пога́н, до яки́х Я тебе́ посилаю,

18 відкри́ти їм о́чі, щоб вони́ наверну́лись від
те́мряви в сві́тло та від сатани́ної вла́ди
до Бо́га, щоб ві́рою в Мене́ отри́мати їм
дарува́ння гріхі́в і до́лю з освя́ченими.’

19 Че́рез це я, о ца́рю Агрі́ппо,
не був супроти́вний види́нню небе́сному,
20 але́ ме́шканцям пе́рше Дама́ску,
по́тім Єрусали́му й уся́кого кра́ю
юде́йського та пога́нам я пропові́дував,
щоб покая́лися й наверну́лись до Бо́га,
і чини́ли діла́, гі́дні покая́ння.

21 Че́рез це юде́ї в святи́ні схопи́ли мене́
та й хоті́ли розде́рти.

22 Але́, по́міч від Бо́га оде́ржавши,
я стою́ аж до дня сього́днішнього
та свідку́ю мало́му й вели́кому,
нічо́го не розповіда́ючи, окрі́м то́го,
що сказа́ли Проро́ки й Мойсе́й,
що ста́тися ма́є,
23 що ма́є Христо́с постражда́ти,
що Він, як пе́рший воскре́снувши
з ме́ртвих, пропові́дувати бу́де сві́тло
наро́дові й пога́нам!”

Присуд Павлові: відїхати до Риму на кесарів суд.

24 Коли ж він боронився отак,
то Фест проказав гучним голосом:
„Дурієш ти, Павле! Велика наука доводить
тебе до нерозуму!”

25 А Павло: „Не дурію — сказав, — о Фесте
достойний, але провіщаю слова правди
та щирого розуму.

26 Цар бо знає про це, до нього з відвагою
я й промовляю. Бо не гадаю я,
щоб із цього що-будь сховалось від нього,
бо не в закутку діялось це.

27 Чи віруєш, царю Агріппо, Пророкам?
Я знаю, що віруєш.”

28 Агріппа ж Павлові:
„Ти мало-що не намовляєш мене,
щоб я став християнином…”

29 А Павло:
„Благав би я Бога, щоб чи мало,
чи багато, не тільки но ти, але й усі,

хто чу́є сьогóдні менé, зробúлись такúми,
як і я, крім оцúх ланцюгíв…’

30 І встав цар та намíсник, і Верні́ка та ті,
хто з ни́ми сидíв.
31 І на́бік вони́ відійшли́, і розмовля́ли оди́н до
одного́ й каза́ли:
„Нічого, ва́ртого сме́рти або́ ланцюгíв,
чолові́к цей не ро́бить!”

32 Агрíппа ж до Фе́ста сказа́в:
„Міг би бу́ти відпу́щений цей чолові́к,
якби́ не відклика́вся був до ке́саря.

Павла̀ по́дорож на сýд до Ри́му. Тя́жка̀ плáвба̀ до острóва Крíту.

Глáва̀ кз̄. (27)

Коли́ постано́влено, щоб відпли́нули ми
до Іта́лії, то ві́ддано Павла́ та ще де́яких
і́нших ув’я́знених со́тникові, Ю́лієві на ім’я́,
з по́лку А́вгуста.

2 І посіда́ли ми на кораблю́ адрамі́тського,
що пливсти́ мав бі́ля місць азі́йських,
та й відча́лили.
Із на́ми був Арістáрх македо́нець із Солу́ня.

3 А дру́гого дня ми приста́ли в Сидо́ні.
До Павла́ ж Ю́лій ставився по-лю́дському,
і дозво́лив до дру́зів пітú, та їхньої опі́ки
зазна́ти.

4 А ви́рушивши зві́дти, припливли́ ми до
Кі́пру, бо вітри́ супроти́вні були́.

5 Коли́ ж переплúнули мо́ре,
що бі́ля Кілікі́ї й Памфі́лії, то ми прибули́
до Лікі́йської Мі́ри.

6 І там со́тник знайшо́в кораблю́
олександрі́йського, що плúнув в Іта́лію,
і всади́в нас на нього́.

7 І днів бага́то пома́лу пливли́ ми,
і наси́лу насу́проти Кні́ду приплúнули,
а що ві́тер нас не допуска́в, попливли́ ми
додо́лу на Кріт при Салмо́ні.

8 І коли́ ми наси́лу мину́ли його́,
то припливли́ до одно́го мі́сця, що зве́ться
До́брою При́станню, недале́ко яко́го
знахо́диться мі́сто Ласе́я.

9 А як ча́су мину́ло бага́то, і була́ вже
плавба́ небезпе́чна, бо мину́в уже́ й піст,
то зача́в Павло́ ра́дити,
10 гово́рячи їм: „О мужі́! Я ба́чу, що бу́де
плавба́ з перешко́дами та з вели́ким
ущербком не лиш для вантажу́ й корабля́,
але́ й для на́ших душ.”
11 Та со́тник довіря́в бі́льше стерни́чому
та вла́сникові корабля́, ніж тому́,
що Павло́ говори́в.

12 А що при́стань була́ на зимі́влю невигі́дна,
то бі́льшість дава́ла пора́ду відпли́нути
зві́дти, щоб, як мо́жна, діста́тись до Фіні́ка,
і перезимува́ти в при́стані кріт ській,
непристу́пній за́хіднім вітра́м із пі́вдня та
з пі́вночі.

13 А як ві́тер півде́нний повіяв, то поду́мали,
що бажа́ння вони́ досягли́, тому́ ви́тягли
кі́тви й попливли́ покра́й Кріту.

Розбиття корабля й урятування.

14 Але́ незаба́ром уда́рив на них рвачки́й
вітер, що зве́ться евроклі́дон.

15 А коли́ корабе́ль був підхо́плений,
і не міг проти́витись ві́трові,
то йому́ віддали́сь ми й поне́слися.
16 І наїхали ми на оди́н острів'е́ць,
що Кла́вдою зве́ться, і чо́вна наси́лу
затри́мати змогли́.

17 Коли́ ж його́ ви́тягли, то за́собів допомічни́х
добира́ли й корабля́ підв'яза́ли.
А боя́вшись, щоб не впа́сти на Сірт,
поспуска́ли вітри́ла, і носи́лися так.

18 А коли́ зачала́ бу́ря мі́цно нас ки́дати, то
дру́гого дня ста́ли ми розванта́жуватись,
19 а тре́тього дня корабе́льне знаря́ддя
ми повикида́ли власно́руч.

20 А коли́ до́вгі дні не з'явля́лось ні со́нце,
ні зо́рі, і бу́ря чима́ла на нас напира́ла,
то оста́нню надію ми втра́тили,
щоб нам урятува́тись…

21 А як до́вго не ї́ли вони́, то Павло́ став тоді́
се́ред них і промо́вив:
„О мужі́, тож тре́ба було́ мене́ слу́хатися
та не відплива́ти від Кріту,
і обмину́ли б були́ ці терпі́ння та шко́ди.

22 А тепе́р вас блага́ю трима́тись на ду́сі,
бо ні одна́ душа́ з вас не зги́не,
окрі́м корабля́.

23 Бо но́чі ціє́ї з’яви́вся мені́ А́нгол Бо́га,
Яко́му нале́жу й Яко́му служу́,
24 та і проріk: ‘Не бі́йся, Па́вле, бо тре́ба тобі́
пе́ред ке́сарем ста́ти, і ось Бог дарува́в
тобі́ всіх, хто з тобо́ю пливе́.’

25 Тому́ то трима́йтесь на ду́сі, о мужі́,
бо я ві́рую Бо́гові, що ста́неться так,
як було́ мені́ ска́зано.
26 І ми му́симо наткну́тись на о́стрів яки́йсь.”

27 А коли́ надійшла́ чотирна́дцята ніч,
і ми носи́лись по Адріяти́цькому мо́рю,
то десь ко́ло пі́вночі ста́ли доми́слюватись
моряки́, що набли́жуються до яко́їсь
землі́.

28 І, запусти́вши оли́вницю, два́дцять ся́жнів
знайшли́.
А від’ї́хавши тро́хи, запусти́ти оли́вницю
зно́ву, і знайшли́ ся́жнів п’ятна́дцять.

29 І боя́вшись, щоб не натра́пити нам на
скеля́сті місця́, ми зако́инули чоти́ри кі́тві
з корми́, і блага́ли, щоб наста́в день.

30 А коли́ моряки́ намага́лись утекти́
з корабля́, і чо́вна спуска́ли до мо́ря,
вдаючи́, ні́би кі́тви зако́инути з но́са
хо́чуть,
31 то сказа́в Павло́ со́тникові й воюка́м:
„Як вони́ в кораблі́ не оста́нуться,
то спасти́сь ви не змо́жете!”

32 Тоді́ воюки́ переріза́ли мо́тузи в чо́вна,
і дали́ йому́ впа́сти.

33 А коли́ розвидня́тися ста́ло, то блага́в
Павло́ всіх, щоб пожи́ву прийня́ти, і каза́в:
“Чотирна́дцятий день ось сього́дні
без ї́жі ви перебува́єте, о́чікуючи та нічо́го
не ї́вши.

34 Тому́ то блага́ю вас їжу прийня́ти,
бо це на рятун́ок вам бу́де, бо жо́дному
з вас не спаде́ з го́лови й волоси́на!

35 А промо́вивши це, узя́в хліб
та подя́кував Бо́гові пе́ред усіма́,
і, поламáвши, став їсти.
36 Тоді́ всі піднесли́сь на ду́сі, і, ста́ли пожи́ву
прийма́ти.

37 А всіх душ нас було́ в кораблі́
дві́сті сімдеся́т шість.

38 І як наї́лись вони́, то ста́ли поле́гшувати
корабля́, викида́ючи збі́жжя до мо́ря.

39 А коли́ наста́в день, то вони́ не могли́
розпізна́ти землі́, одна́че зато́ку яку́сь
там угле́діли, що бе́рега пла́ского ма́ла,
до яко́го й вирі́шили, як мо́жна,
приплисти́ з кораблем.

40 Підняли́ тоді́ кі́тви, і повкида́ли до мо́ря,
і порозв’я́зували поворо́зки в стерна́,
і вітри́ло мале́ за ві́тром поста́вили,
та й покерува́ли до бе́рега.

41 Та ось ми натра́пили на мі́сце,
що ма́ло з обо́х сторі́н мо́ре,
і кораб'е́ль опини́вся на мілко́му:
ніс загру́з й позоста́вся нерухо́мий,
а корма́ розбива́лася си́лою хвиль…

42 Воякы́ ж були́ змо́вилися повбива́ти в'я́знів,
щоб котри́йсь не попли́в і не втік.

43 Але́ со́тник хотів урятува́ти Павла́,
і заборони́в їхній на́мір, і звелі́в усім тим,
хто пла́вати вмі́є, щоб скака́ли та пе́рші
на бе́рег вихо́дили,
44 а і́нші хто на до́шках, а хто на чімбу́дь
з корабля́.

І таки́м чи́ном ста́лось, що всі врятува́лись
на зе́млю!

Зимува́ння на острові Мелі́ті. Павло́ чи́нить чу́да пе́ред тубі́льців.

Глава́ кѣ. (28)

1 Я коли́ врятува́лися ми, то дові́далися,
що о́стрів той зве́ться Мелі́та.

2 Тубі́льці ж нам ви́явили надзвича́йну
лю́дяність, бо вони́ запали́ли ого́нь,
ішо́в бо дощ і був хо́лод, і прийняли́ нас
усі́х.

3 Як Павло́ ж назбира́в ку́пу хми́зу
та й покла́в на ого́нь, змія́ ви́скочила
че́рез жар, і почепи́лась на ру́ку йому́…

4 Як тубі́льці ж угле́діли, що змія́
почепи́лась на ру́ку йому́, зачали́ говори́ти
оди́н о́дному:
„Либо́нь цей чоловік душогу́б, що йому́,
від мо́ря врято́ваному, По́мста жи́ти
не дозво́лила!”

5 Він струсну́в ту звірю́ку в ого́нь,
і нія́кої шко́ди не зазна́в!

6 А вони́ сподіва́лися, що він спу́хне або́
впаде́ ме́ртвий умре́ть.

Коли́ ж до́вго чека́ли того́ та поба́чили,
що ніяко́го ли́ха не ста́лося з ним,
ду́мку змінили́ й каза́ли, що він бог…

7 Навкруги́ ж того́ мі́сця знахо́дились,
до́бра нача́льника о́строва, на ім’я́ Пу́блія,
він прийня́в нас, і три дні ласка́во гости́в.

8 І ста́лось, що Пу́бліїв ба́тько лежа́в,
слаби́й на пропа́сницю та на черві́нку.

До нього́ Павло́ ввійшо́в і помоли́вся, і,
ру́ки на нього́ покла́вши, уздорови́в його́.

9 Якже тра́пилось це, то й і́нші на о́строві,
що ма́ли хвороби́, прихо́дили та
вздоровля́лись.

10 Вони́ нас вшанува́ли й вели́кими
по́честями, а як ми від’їжджа́ли,
понаклада́ли, чого́ було́ тре́ба.

Павло́ прибува́є до Ри́му.

11 А по трьох місяця́х ми відпливли́
на олександрі́йському кораблі́,
що мав зна́ка братів Діоску́рів,
і що на о́строві він прези́мував.

12 І, як ми допливли́ в Сіраку́зи,
пробули́ там три дні.

13 А зві́дти, пливучи́ по́над бе́регом,
прибули́ ми до Ре́ґії, а що ві́тер півде́нний
повія́в за день, то дру́гого дня прибули́
в Путео́лі,
14 де знайшли́ ми братів, вони́ ж нас ублага́ли
сім день позоста́тися в них.

І ось так прибули́ ми до Ри́му.

15 А зві́дти брати́, проче́вши про нас,
назу́стріч нам ви́йшли аж до Аппіфо́ру
та до Тритаве́рни.

Поба́чивши їх, Павло́ дя́кував Бо́гові
та посмілі́шав.

Дворі́чне перебува́ння Павла́ в Ри́мі.

16 А коли́ прибули́ ми до Ри́му,
Павло́ві дозво́лено жи́ти осі́бно,
ура́з із воякóм, що його́ сторожи́в.

17 І ста́лось, по трьох днях Павло́ скли́кав
зна́тніших з юде́їв.

Як зійшли́ся ж вони́, він промо́вив до них:
„Мужі́-бра́ття! Не вчини́в я нічо́го
про́ти лю́ду чи звича́їв отці́вських,
та проте́ мене́ ви́дано з Єрусали́му
ув’я́зненого в ру́ки римля́н.

18 Вони́ мене́ ви́слухали та й хоті́ли пусти́ти,
бож прови́ни смерте́льної ні одні́є́ї
в мені́ не було́.

19 Та юде́ї проти́вилися, тому́ зму́шений був я
відкли́катися на суд ке́сарів,
але́ не для то́го, щоб наро́д свій
у чо́мусь оска́ржити.

20 Тож із ці́є́ї причи́ни покли́кав я вас,
щоб поба́чити й порозмовля́ти,

бо то за надію Ізра́їлеву я обку́тий
ци́ми кайда́нами…”

21 А вони́ відказа́ли йому́:
„Не оде́ржали ми ні листів із Юде́ї
про те́бе, ані́ жо́ден із братів не прийшо́в, і
не звісти́в, і не каза́в чого́ зло́го про те́бе.

22 Але́ пра́гнемо ми, щоб почу́ти від те́бе,
яку́ ду́мку ти ма́єш, бо відо́мо про се́кту
цю нам, що їй скрізь спротивля́ються.

23 А коли́ вони́ ви́значили йому́ день, то ду́же
бага́то прийшло́ їх до нього́ в госпо́ду.

А він їм від ра́нку до ве́чора розповіда́в,
та про Бо́жеє Ца́рство свідо́цтва дава́в,
і перекона́нував їх про Ісу́са Зако́ном
Мойсе́я й Проро́ками.
24 І одні́ ві́рили в те, про що він говори́в,
а і́нші не ві́рили.

25 Вони́ між собо́ю незгі́дні були́ й
повихо́дили, як промо́вив Павло́ одне́
сло́во, що: „До́бре проріk Дух Свяmи́й
отця́м на́шим че́рез проро́ка Іса́ю,

26 промовля́ючи:
‘Піди́ до наро́ду цього́ та й скажи́:
Ви ву́хом почу́єте,
та розуміти не бу́дете,
диви́тися бу́дете о́ком,
але́ не поба́чите!

27 Затовсті́ло бо се́рце люде́й цих,
тя́жко чу́ють на ву́ха вони́,
і зажму́рили о́чі свої́,
щоб я́кось не поба́чити очи́ма,
і не почу́ти ву́хами,
і не зрозуміти їм се́рцем, і не наверну́тись,
щоб Я їх уздоро́вив!’

28 Тож неха́й для вас бу́де відо́ме,
що по́слано Бо́же спасі́ння оце́ до пога́н,
і почу́ють вони́!”

29 Як промо́вив він це, розійшли́ся юде́ї,
вели́ку супере́чку прова́дивши
помі́ж собо́ю.

30 І ці́лих два ро́ки Павло́ пробу́в
у на́йнятім до́мі своїм, і прийма́в усі́х,
хто прихо́див до нього́,

31 і пропові́дував він Бо́же Ца́рство,
та з відва́гою по́вною беззабороно́нно
навча́в про Го́спода Ісу́са Христа́!

ДЖЕРЕЛО

БІБЛІЯ

АБО

Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту
із мови давньоєврейської й грецької нв українську дослівно
наново перекладена

British & Foreign Bible Society
(London, 1962)

pastyr⁜ca
Торонто • 2019 • Toronto